

HİZMETE ÖZEL

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI 1981 TARİHÇESİ

İcra Sekreterliği

Şubat 1983

HİZMETE ÖZEL

T.C.
DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI
KÜTÜPHANESİ

LIBRARY OF THE
UNITED STATES DEPARTMENT OF THE INTERIOR
BUREAU OF LAND MANAGEMENT
DENVER, CO. 12687
1983

FRANK'S COPY

ORIGINAL BY CALVIN
1981 T. ALSTON

351.01
D13
1983

04310

Department of the Interior
Bureau of Land Management
Denver, CO 80206

LIBRARY OF THE
UNITED STATES DEPARTMENT OF THE INTERIOR
BUREAU OF LAND MANAGEMENT
DENVER, CO

FRANK'S COPY

TARİHÇE FİHRİSTİ

1. Sırasıyla Önemli Faaliyetler,
2. Bakanlık Katında Görüşülen Önemli Konular (İsmen),
3. Önemli Ziyaretler,
4. Tarihçeye Geçmesi Uygun Görülen Diğer Hususlar,
5. Merkez Teşkilâtında Üst Yöneticiler ve Personel Kimlik Listesi,
6. Teşkilât Şeması (İç Teşkilât),
7. Antlaşma ve Anlaşmalar.

1. Sırasıyla önemli Faaliyetler

A. KRONOLOJİ

B. GENEL

C. İKİLİ EKONOMİK İLİŞKİLER

A. KRONOLOJİ

6 - 8 Ocak 1981

Avrupa Konseyi Danışma Meclisi Siyasî Komisyonu Türkiye Rapor-törü Avusturyalı parlamenter Ludwig Steiner'in Danışma Meclisi üyesi İspanyol Sosyalist parlamenter Yanez Barnuevo ile birlikte Türkiye'yi ziyareti.

7 Ocak 1981

Lefkoşe'de Toplumlararası Görüşmelerin 4 ncü turuna başlandı.

11 Ocak 1981

Norveç, ülkemizdeki yönetim değişikliğinden kaynaklanan iç poli-tika mülâhazalarıyla, NATO İttifakı çerçevesinde Türkiye'ye verme-yi planlamış olduğu L-60 toplarını vermekten vazgeçmiştir. Topları yüklemek için Oslo'ya giden Deniz Nakliyatı A.O. gemisinin zararı-na karşılık Norveç'den 240.283 DM tazminat alınmıştır.

13 - 15 Ocak 1981

Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Turgut Özal Bonn'a gitmiştir.

16 Ocak 1981

Viyana'da UNFDAC ile imzalanan Anlaşmayla, haşhaş ekiminin ve uyuşturucu madde kaçakçılığının kontrolunda kullanılmak üzere hibe olarak 250 bin dolarlık araç gereç yardımı ve eğitim olanakları sağlanmıştır.

21 - 23 Ocak 1981

İngiltere Dışişleri Bakanlığı Daimî Müsteşar Vekili Sir Julian Bullard'ın Ankara'yı ziyareti.

25 - 28 Ocak 1981

Taif'de yapılan III. İslam Zirve Konferansına Başbakan Bülend Ulusu ve Dışişleri Bakanı İlder Türkmen, beraberlerinde bir heyetle katıl-mışlardır. (Zirveye, KTFD Dışişleri Bakanı K. Atakol da katılmıştır.)

26 - 30 Ocak 1981

Avrupa Konseyi Danışma Meclisi 32. Dönem 3. Kısım toplantılarına Türk parlamenterlerin katılması.

2 - 11 Şubat 1981

Viyana'da BM Uyuşturuucu Maddeler Komisyonu 29. dönem toplantısına iştirak.

7 Şubat - 2 Mart (29 Mart - 1 Nisan) 1981

İran-İrak savaşının çözümü için kurulan İyi Niyet Komitesi çalışmalarına katılmak üzere Başbakan Bülend Ulusu ve Dışişleri Bakanı İlder Türkmen Cidde'ye gitmişler ve aynı çerçevede İran ve Irak'ı da ziyaret etmişlerdir.

8 - 11 Şubat 1981

Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Turgut Özal Beraberindeki heyetle Japonya'yı ziyaret etmiştir.

11 - 12 Şubat 1981

ABD Senatosu Silahlı Kuvvetler Komitesi Başkanı John G. Tower'ın ziyareti (Senatör Genelkurmay II. Başkanı, Milli Savunma Bakanı ve Devlet Başkanı tarafından kabul edilmiş ve ortak savunma konularında görüşmeler yapılmıştır.)

21 - 22 Şubat 1981

Her yıl Şubat ayında Münih'te yapılan Wehrkunde (savunma sanatı, bilgisi) toplantısına Milli Savunma Bakanı Ü. H. Bayülken'in katılması.

21 - 26 Şubat 1981

Batı Avrupa Birliği Asamblesi (WEU) Savunma ve Silahlanma Komisyonu üyelerinin Türkiye ziyareti.

25 Şubat 1981

Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Turgut Özal'ın ABD dönüşü Bonn'a uğrayarak AFC Maliye Bakanı Matthöfer ile görüşmesi.

2 - 6 Mart 1981

Gelişme Yolundaki Pamuk Üreticisi Ülkeler'in Türkiye'nin koordinatörü bulunduğu İzmir Grubunun Meksika ve Cenevre toplantılarına iştirak (ortak görüş geliştirmek yönünde çalışma programı hazırlanmıştır).

2 - 6 Mart 1981

Pakistan Hava Kuvvetleri Komutanı Enver Shamim'in Türkiye'yi ziyareti.

2 - 7 Mart 1981

Almanya Federal Cumhuriyeti Parlamentosu Dışışleri Komisyonu üyesi beş parlamenterin Türkiye'yi ziyareti.

7 - 10 Mart 1981

Kuzey Atlantik Asamblesi Başkanı BROOKS (ABD Temsilciler Meclisi üyesi) ile Asamble Genel Sekreteri DESHORMES'un ülkemizi ziyareti (Adıgeçenlere Dışışleri Bakanlığı Genel Sekreteri, Genelkurmay II. Başkanı, Milli Savunma Bakanı, Devlet Bakanı ve Başbakan ile görüşmüşlerdir).

9 - 21 Mart 1981

NATO çapındaki WINTEX/CIMEX 81 Karargâh Tatbikatı, Genelkurmay Başkanlığı eşgüdümünde ve Bakanlığımız ile ilgili diğer kuruluşlarımız iştirakiyle oynanmıştır. (Tatbikat sırasında Yunanistan'la Ege'deki komuta-kontrol düzenlemelerine ilişkin anlaşmazlıklar su yüzüne çıkmıştır.)

9 Mart - 24 Nisan 1981

BM Deniz Hukuku Konferansının 10. Dönem 1. Bölüm toplantılarına iştirak edilmiştir.

16 - 20 Mart 1981

Türk ve Yunan Dışışleri Bakanlıkları Genel Sekreterleir Ankara'da bir toplantı yapmışlardır.

16 - 21 Mart 1981

Ankara'daki Türk-Irak Rödemarkasyon görüşmeleri sonunda, sınırın yeniden işaretlenmesine ilişkin bir Protokol hazırlanarak parafe edilmiştir.

24 Mart 1981

İstanbul'daki Rum Ortodoks vakıflarından alınan % 5 teftiş ve denetleme harcamalarına katılma paylarının Genel Bütçeden ödemesi ve karşılıklılık ilkesine göre Yunan tarafının, Batı Trakya'daki Türk vakıflarından benzer bir tahsilatta bulunmasının önlenmesi amacıyla çıkarılan 24.3.1981 gün ve 2437 sayılı Yasa, 26 Mart'da 17291 sayılı Resmî Gazetede yayınlanarak yürürlüğe girmiştir.

24 - 25 Mart 1981

F. Almanya'nın, 1957 Avrupa Konseyi Şahısların Dolaşımı Anlaşmasındaki âmme düzeni gerekçesine dayanarak 5 Ekim 1980'den

itibaren Türk vatandaşlarına vize uygulaması üzerine, bu ülke yetkilileriyle vize kolaylıkları sağlamak amacıyla başlatılan görüşmelere Ankara'da devam edilmiştir. Görüşmelerde konsolosluk ilişkileri de ele alınmıştır.

25 Mart 1981

Devlet Başkanı, MGK Üyeleri, ilgili Bakanlar ve Kuruluş temsilcilerinin katıldığı toplantıda, Türkiye'nin AET'na tam üyeliği için ilke kararı alınmış; bu amaçla başvurunun demokrasinin ihyasını müteakip yapılması kararlaştırılmış; başvuruya kadar geçecek zamanda tam üyelik için gerekli iç uyum hazırlıklarının başlatılması ile devamında mutabık kalınmış ve ertelenegelen yükümlülüklerimizin bir takvim çerçevesinde yerine getirilmesi fikri benimsenmiştir. (Bu suretle, iç politika nedeniyle yıllarca belirsizlikler içinde kalmış bu çok önemli konu, yurt ve idare düzeyinde açıklık kazanmış, ilgili Bakanlıklar ve DPT bu anlayış içerisinde yeniden örgütlenme ve tam üyeliğe hazırlık çalışmalarını başlatmışlardır.)

24 - 27 Mart 1981

Demokratik Alman Cumhuriyeti Dışişleri Bakan Yardımcısı Kurt Nier Türkiye'ye gelmiştir.

26 - 27 Mart 1981

Dışişleri Bakanımız, Lahey'de AET ile siyasi danışmalarda bulunmuştur.

27 Mart 1981

Sovyetler Birliği'nin Afganistan'a askerî müdahalesi üzerine, Türkiye ile bu ülke arasındaki Vize Muafiyeti Anlaşması, Bakanlar Kurulunun 8/2657 sayılı Kararı ile askıya alınmış ve kararın uygulanmasına 1 Haziran 1981'de başlanmıştır.

30 Mart - 9 Nisan 1981

Dışişleri Bakanımızın ABD ziyareti (Bakan Vaşington'da Başkan Yardımcısı Bush, Dışişleri Bakanı Haig, Savunma Bakanı Weinberger, Senato Çoğunluk Lideri Baker, Temsilciler Meclisi ve Senato Dış İlişkiler Komisyonları Başkan ve üyeleri ile görüşmüş; çeşitli ABD kuruluşları ile temasları olmuştur.)

4 - 7 Nisan 1981

Başbakan M. Çağatay başkanlığındaki bir KTFD Parlamento Heyeti Ankara'ya gelmiştir.

7 - 8 Nisan 1981

Nükleer Planlama Grubunun (NPG) Savunma Bakanları düzeyindeki olağan toplantısı, Bonn.

10 Nisan 1981

Dışişleri Bakanı İ. Türkmen, ABD dönüşü Bonn'a bir çalışma ziyaretinde bulunmuştur.

12 - 14 Nisan 1981

Avrupa Konseyi Danışma Meclisi Başkanı Hans de Koster'in Türkiye'yi ziyareti.

13 - 16 Nisan 1981

Ankara'da Türk ve Bulgar hudut heyetleri müzakerelerinde Rezve Deresi ve Büyük Aziziye Tepesi konuları görüşülmüş, sonuç alınmamıştır.

14 - 18 Nisan 1981

Avrupa Konseyi çerçevesinde bir İsviçre Parlamento Heyeti Türkiye'yi ziyaret etmiştir.

14 Nisan - 8 Mayıs 1981

BM Ekonomik ve Sosyal Konsey (ECOSOC) toplantısına iştirak, New York.

17 - 21 Nisan 1981

Uluslararası Af Örgütü'nden iki kişilik bir heyetin ülkemizi ziyareti.

21 - 23 Nisan 1981

Bulgar Dışişleri Bakanının Türkiye'yi ziyaretinde, Mutludere (Rezve Deresi) ile ilgili bir Protokol düzenlenmiş, ancak dere mansabındaki görüş ayrılığı nedeniyle halâ imzalanmamıştır.

22 - 25 Nisan 1981

Kuzey Atlantik Asamblesi Güney Bölge Alt-Komite Başkanı Hollandalı Van der STOEL, Komite Raportörü Norveçli Bn. Mona ROKKE ve Sekreter ABD'li Dittberner'in Ankara'yı ziyaretleri (Heyeti Genelkurmay II. Başkanı, Çalışma Bakanı, Dışişleri Bakanı, Milli Savunma Bakanı, Başbakan Yardımcısı ve Başbakan kabul etmişlerdir).

22 Nisan 1981

Kıbrıs'ta Türk ve Rum Kayıpları konusunu insancıl bir çerçevede incelemek üzere, Kıbrıs Türk ve Rum temsilcileri ile Kızılhaç temsilcisinden oluşan «Üçlü Komite» kurulmuştur.

28 - 29 Nisan 1981

Fransa'nın Türk vatandaşlarına 5 Ekim 1980 tarihinden beri tatbik ettiği vize rejimini gözden geçirmek üzere bu ülke temsilcileriyle Ankara'da görüşmeler yapılmış, ekonsolosluk ilişkileri de ele alınmıştır.

29 Nisan 1981

UNFDAC ile, kaçakçılık yolları üzerindeki 21 ilimizin haberleşme şöbekelerinin güçlendirilmesini teminen 5 yıl içinde Jandarma Genel Komutanlığına 5.043.000 dolarlık hibe malzeme verilmesine dair Proje Anlaşması imzalanmıştır.

1 Mayıs 1981

Danimarka, Norveç ve İzlanda Hükümetleri, 13.12.1957 tarihli Avrupa Konseyi Ülkeleri Arasında Şahısların Dolaşımına ilişkin Anlaşma'nın 7. maddesindeki âmme düzeni gerekçesine dayanarak, Türk vatandaşlarını vizeye tabi tutmaya başlamışlardır.

4 - 5 Mayıs 1981

NATO Konseyinin Dışişleri Bakanları düzeyindeki olağan toplantısı, Roma. (Dışişleri Bakanımız Yunan ve Amerikan Dışişleri Bakanları ile görüşmüştür.)

4 - 7 Mayıs 1981

Ankara'da, 2. dönem Türkiye-Bulgaristan Emlâk Müzakereleri yapılmıştır.

4 - 10 Mayıs 1981

Macaristan ile «Cezaî Konularda Adli Yardımlaşma ve Suçluların Geri Verilmesi Sözleşmesi»ni paraf etmek üzere Konsolosluk Genel Müdür Vekili Zeki Gönen başkanlığında üç kişilik bir heyetimiz Budapeşte'ye gitmiş, Sözleşme 8 Mayıs'da paraf edilmiştir (10 Haziran'da imzalanmıştır).

4 - 23 Mayıs 1981

Cenevre'de 34. Dünya Sağlık Asamblesine iştirak.

5 - 6 Mayıs 1981

MGK Üyesi ve Hava Kuvvetleri Komutanı Orgeneral Tahsin Şahinkaya, Kanada Hava Kuvvetleri Komutanının davetlisi olarak, Kanada'ya gitmiştir.

7 Mayıs 1981

OECD bünyesindeki, 1976'da oluşturulan İvedi Yardım Programı için Paris'de düzenlenen taahhüt toplantısında OECD ülkeleri taahhütlerini (program ve proje kredisi ile ihracat garantisi) açıklamışlardır.

11 Mayıs 1981

Avrupa Grubunun (EUROGROUP) Savunma Bakanları düzeyindeki olağan toplantısı, Brüksel.

12 - 13 Mayıs 1981

Savunma Planlama Komitesinin (DPC) Savunma Bakanları düzeyindeki olağan toplantısı, Brüksel.

14 Mayıs 1981

Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi'nin 68 nci olağan toplantısına Sayın Bakanımızın katılması.

Mayıs 1981

1 Ocak 1981 tarihinde AET'nun onuncu üyesi olan Yunanistan ile ilişkilerimizin ortaklık kapsamına alınmasını sağlayacak Uyum Anlaşması müzakereleri, Yunanistan'ın engellemesi nedeniyle, 1981 Mayıs'ında kesilmiştir.

16 - 18 Mayıs 1981

Fas Enformasyon Bakanı Abdelwahad Belakziz, Fas Kralının özel temsilcisi sıfatıyla Türkiye'yi ziyaret etmiştir.

24 - 31 Mayıs 1981

MGK Üyesi Jandarma Genel Komutanı Orgeneral Sedat Celasun, ABD Adalet Bakanının davetlisi olarak ABD'ye gitmiştir.

27 - 28 Mayıs 1981

1 Kasım 1980 tarihinden itibaren Türk vatandaşlarına vize uygulamaya başlayan Benelux ülkeleri ile Ankara'da görüşmeler yapılmış, görüşmelerde konsolosluk ilişkileri de ele alınmıştır.

27 Mayıs - 4 Haziran 1981

Kahire'deki Türkiye - Mısır Emlak Görüşmeleri sonunda «Türk Mal, Hak ve Menfaatlerinin Tazminine İlişkin Anlaşma» imzalanmıştır.

28 Mayıs - 1 Haziran 1981

Avrupa Parlamentosu (AET) Siyasî Komitesi Türkiye Raportörü Alman parlamenter Von Hassel'in ülkemizi ziyareti.

1 - 5 Haziran 1981

Avrupa Parlamentosu Hıristiyan Demokrat, Muhafazkâr ve Liberal Grup temsilcilerinden oluşan üç kişilik heyetin Türkiye'yi ziyareti.

1 - 5 Haziran 1981

Bağdat'taki 12. İslam Ülkeleri Dışişleri Bakanları Konferansına Dışişleri Bakanı İlter Türkmen başkanlığında bir heyetle katılmıştır.

3 - 6 Haziran 1981

Bonn'da yıllık mutâd «Başkonsoloslar Toplantısı» yapılmıştır.

5 Haziran 1981

Türkiye-AET Ortaklık Konseyi toplantısında, tam üyeliğe ilişkin karar ve hazırlıklarımız Topluluğa resmen tebliğ edilmiştir.

7 Haziran 1981

İsrail'in Bağdat yakınlarındaki nükleer reaktöre yaptığı saldırı Dışişleri Bakanımız tarafından 9.6.1981 günü verilen bir demeçle kınanmıştır.

8 - 9 Haziran 1981

Türkiye-ABD Savunma ve Ekonomik İşbirliği Anlaşması uyarınca kurulan Ortak Yürütme Grubunun Vaşington'daki toplantısı.

3 - 15 Haziran 1981

Millî Savunma Bakanımız, ABD'li meslekdaşının davetlisi olarak ABD'ne gitmiştir.

10 - 12 Haziran 1981

Dışişleri Bakanlığı Genel Sekreteri Kâmuran Gürün Macaristan'ı ziyaret etmiştir.

11 Haziran - 9 Temmuz 1981

Arpaçay bölgesinde sınırın yeniden işaretlenmesine ilişkin Türk-

Sovyet Rödemarkasyon Ortak Komisyonu 6. dönem toplantıları Moskova'da yapılmıştır.

12 - 15 Haziran 1981

MGK Üyesi ve Deniz Kuvvetleri Komutanı Oramiral Nejat Tümer, ABD Deniz Kuvvetleri Komutanının davetlisi olarak Vaşington'a gitmiştir.

15 - 19 Haziran 1981

Suriye Adalet Bakanı Halit EL-Malki başkanlığında beş kişilik bir heyet, «Suçluların Geri Verilmesi ve Ceza İşlerinde Karşılıklı Adli Yardım Sözleşmesi»ni imzalamak üzere Türkiye'ye gelmiştir.

16 - 17 Haziran 1981

OECD Bakanlar Toplantısına Dışişleri ve Maliye Bakanlarımız katılmışlar; uluslararası ekonomik büyüme ve Kuzey-Güney diyalogu hakkında görüşlerimizi açıklamışlardır.

19 Haziran 1981

IV. Malî Protokol Brüksel'de parafe edilmiştir. 1981-1986 döneminde Türkiye'ye 600 milyon AHB tutarındaki kredi verilmesini öngören Protokol, AET'nun siyasi gerekçelerle engellemesi nedeniyle imza aşamasına geçememiş ve adeta Türkiye-AET ilişkilerinin simgelerinden biri haline gelmiştir.

30 Haziran 1980 tarihli Ortaklık Konseyi Kararları çerçevesinde karara bağlanan 75 milyon AHB'lik hibe yardımdan finanse edilen ilk üç projenin (MTA Linyit Arama, TKİ Soma Tunçbilek ve Beypazarı Linyit Projeleri) ihaleleri sonuçlanmıştır. Ancak, Topluluk bu projeleri de durdurma kapsamına almıştır (bu cümleden olarak, enerji nakil hatları ile ilgili dördüncü proje de Aralık'da Topluluk Konseyinde askıya alınmıştır).

21 - 26 Haziran 1981

Pakistan Adalet Bakanı Sherifuhhin Pirzade, Türkiye'yi ziyaretle, 23.6.1981 tarihinde Ankara'da «Hukuki ve Ticari Konularda Adli Yardımlaşma Sözleşmesi»ni imzalamıştır.

22 - 26 Haziran 1981

UNIDO Petrokimya Sanayii II. Danışma Toplantısı İstanbul'da tertiplenmiştir.

28 Haziran 1981

KTFD'nde genel seçimler yapılmıştır.

6 - 11 Temmuz 1981

Polonya Dışişleri Bakan Yardımcısı Marian Dobrosielski Türkiye'ye gelmiştir.

7 Temmuz 1981

Başbakan Yardımcısı ve Devlet Bakanı Turgut Özal beraberindeki heyetle Vaşington'u ziyaret etmiş; Dışişleri Bakanı Haig ve Maliye Bakanı Regan ile görüşmüştür.

10 Temmuz 1981

F. Almanya ile Ankara'da Emniyet Genel Müdürlüğü, Jandarma Genel Komutanlığı ve Gümrük ve Tekel Bakanlığına araç, gereç ve eğitim olanakları sağlayan 15 milyon marklık bir yardım anlaşması imzalanmıştır.

14 Temmuz 1981

Türk ve Rum Kayıpları «Üçlü Komite»si ilk toplantısını Lefkoşa'da yapmıştır.

16 - 17 Temmuz 1981

Türkiye ile Yunanistan arasındaki kültürel ilişkilerin canlandırılması amacıyla 1951 tarihli Kültür Anlaşmasında öngörülen Daimi Karma Kültür Komisyonu Ankara'da toplanmış ve eğitim ve bilim, kültür, gençler arasında ilişkiler ve basın, radyo, TV ana başlıkları altında bu alanlarda neler yapılabileceğinin genel çerçevesini çizen bir belge imzalanmıştır.

17 Temmuz 1981

İsrail'in Lübnan'a karşı saldırısı 18.7.1981 günü yapılan bir açıklama kınanmış ve Lübnan'a ilâç ve tıbbi malzeme yardımında bulunulmuştur.

17 - 21 Temmuz 1981

Devlet Bakanı Zeyyat Baykara KTFD'ni ziyaret etmiştir.

21 - 24 Temmuz 1981

KTFD Başkanı R. Denктаş, Hükümetimizin davetlisi olarak Türkiye'yi ziyaret etmiştir.

27 Temmuz 1981

Ankara'da ABD ile imzalanan Protokolle, uyuşturucu madde kaçakçılığı ile mücadele için Jandarma Genel Komutanlığına 500 bin dolarlık malzeme ve eğitim yardımı sağlanmıştır.

30 Temmuz 1981

F. Almanya ile 130 milyon DM'lık, 12. Dilim askeri yardım anlaşması Bonn'da imzalanmıştır.

5 Ağustos 1981

Toplumlararası görüşmelerde Kıbrıs Türk tarafı, toprak düzenlemeleri de dahil olmak üzere somut ve kapsamlı önerilerini sunmuştur.

12 - 13 Ağustos 1981

Irak Devrim Komuta Konseyi Üyesi ve Başbakan I. Yardımcısının ülkemizi ziyaretinde, Türk-İrak sınırının rödemarkasyonuna ilişkin Protokol imzalanmıştır.

17 - 20 Ağustos 1981

KTFD Federe Meclis Başkanı N. Konuk Ankara'yı ziyaret etmiştir.

20 - 24 Ağustos 1981

Dışişleri Bakanımız KTFD'ni ziyaret etmiştir.

23 - 28 Ağustos 1981

BM Deniz Hukuku Konferansının Cenevre'deki 10. Dönem 2. Bölüm toplantılarına katılmıştır.

1 - 14 Eylül 1981

BM ve UNCTAD çerçevesinde Paris'de yapılan «En Az Gelişmiş Ülkelerin Sorunları» toplantısında Türkiye'nin konuya atfettiği önem ve yardım olanakları hakkında bilgi verilmiştir.

5 - 9 Eylül 1981

Bakanlığımız Genel Sekreteri Büyükelçi Kâmuran Gürün «Genel Sekreterler Görüşmeleri» amacıyla Atina'yı ziyaret etmiştir.

2 - 7 Eylül 1981

NATO Genel Sekreteri Joseph M.A.H. Luns, İstanbul ve İzmir'de temaslarda bulunmuş; İzmir'deki NATO karargâhlarını ve Ege Ordu-su Karargâhını ziyaret etmiştir.

7 Eylül 1981

UNCTAD Ana Maddeler Ortak Fonu Anlaşması, Hükümetimiz adına Cenevre Daimi Temsilcimiz tarafından imzalanmıştır.

15 - 17 Eylül 1981

Dışişleri Bakanımız Londra'da AET Dönem Başkanı Lord Carrington ile görüşmüştür.

15 - 18 Eylül 1981

KTFD Başbakanı M. Çağatay'ın Türkiye'yi ziyareti.

17 - 19 Eylül 1981

Dışişleri Bakanımız Brüksel'de AET Komisyon Başkanı ile görüşmüştür.

19 - 22 Eylül 1981

NATO Askeri Komitesinin Türkiye ziyareti. (NATO Avrupa Müttefik Kuvvetleri Başkomutanı Org. ROGERS de heyete dahildi. Heyeti Devlet Başkanımız kabul etmiştir.)

22 Eylül 1981

Batı Azerbaycan Genel Valisi Türkiye'yi ziyaretle, çeşitli temaslar yapmıştır. (Bilahare Ağrı Valisi 19 Ekim 1981'de Urumiye'yi ziyaret etmiştir.)

22 - 24 Eylül 1981

Kanada Savunma Bakanı Gilles Lamontagne, Milli Savunma Bakanımızın davetlisi olarak Türkiye'yi ziyaret etmiştir.

27 Eylül 1981

Türk ve Yunan Dışişleri Bakanları New York'da bir görüşme yapmışlardır.

29 Eylül 1981

BM Genel Kurulu için New York'da bulunan Dışişleri Bakanımız ABD Dışişleri Bakanı ile de görüşmüştür.

29 Eylül - 4 Ekim 1981

Avrupa Parlamentosu Hıristiyan Demokrat, Muhafazakâr ve Liberal Grup temsilcilerinden oluşan sekiz kişilik bir heyetin ülkemizi ziyareti.

30 Eylül 1981

Bakanlar Kurulunun bu tarihli ve 8/3694 sayılı kararı ile Başbakanlığa bağlı «Kıbrıs Koordinasyon Kurulu» ile «Başbakanlık Kıbrıs İşleri Müsteşarlığı» kurulmuştur.

Eylül - Aralık 1981

Birleşmiş Milletler 36. Genel Kurul toplantıları, New York. (Türkiye, çeşitli tarihli oylamalarda aşağıdaki üyeliklere seçilmiştir :

BM (ECOSOC) Çok Uluslu Şirketler Komisyonu

BM (UNIDO) Yönetim Kurulu

BM (UNDP) Yönetim Kurulu

Uluslararası Tarımsal Kalkınma Fonu (IFAD) Yürütme Kurulu - yedek)

5 - 7 Ekim 1981

Avrupa Ekonomik Komisyonu çerçevesinde «Trans-Avrupa Kuzey-Güney Otoyolu, TEM» Projesi Koordinasyon toplantısı İstanbul'da yapılmıştır.

11 - 15 Ekim 1981

ABD Dışişleri Bakanlığı Narkotik İşler Yardımcısı Clyde Taylor Türkiye'ye gelerek uyuşturucu maddeler konusunda yetkili kuruluşlarımız temsilcileriyle görüşmüştür.

13 - 17 Ekim 1981

Bir konsolosluk sözleşmesi aktedilmesi yolunda müzakereler yapmak üzere, Polonya Dışişleri Bakanlığı Konsolosluk Dairesi Genel Müdürü Stanislav Pichla başkanlığında üç kişilik bir heyet Ankara'ya gelmiştir (Sözleşme, 16 Ekim'de parafe edilmiştir).

20 - 21 Ekim 1981

Nükleer Planlama Grubunun (NPG) Savunma Bakanları düzeyindeki olağan toplantısı, Gleneagles.

20 - 22 Ekim 1981

Ankara'da «İslam Ülkelerinde Gıda Güvenliği ve Tarımsal Kalkınma Bakanlar Konferansı» düzenlenmiştir.

26 - 28 Ekim 1981

Türk-Federal Alman vize kolaylıkları görüşmelerine Bonn'da devam edilmiştir.

30 Ekim 1981

Türk-Fransız vize rejimi görüşmelerine Paris'te devam edilmiştir.

6 - 9 Kasım 1981

Danışma Meclisi Başkanı Sadi Irmak'ın Atatürk Sempozyumu mü-nasebetiyle Bonn'u ziyareti.

9 - 11 Kasım 1981

Türk-F. Alman 8. Dönem Ortak Çalışma Grubu Bonn'da toplanmıştır.

9 - 20 Kasım 1981

Hükümetlerarası Denizcilik Örgütünün 12. Olağan Genel Kurul top-lantısına iştirak.

13 Kasım 1981

İstanbul'daki müzakereler sonunda, 1966 tarihli Türkiye-Avusturya Sosyal Güvenlik Sözleşmesini tadil edecek yeni bir sözleşme parafe edilmiştir.

16 Kasım 1981

AET'na yönelik zeytinyağı ihracatında 1.11.1981 - 31.10.1982 arasın-da uygulanacak ek prelevman indirimi konusunda mektup teatisi suretiyle anlaşma aktedildi.

18 Kasım 1981

BM Genel Sekreterinin toplumlararası görüşmelerin çerçevesine ilişkin görüşlerinden oluşan «Değerlendirme Belgesi» görüşmecilere sunulmuştur.

18 - 19 Kasım 1981

Avrupa Konseyi Kollok ve Bakanlar Komitesi'nin 69. Olağan toplan-tısına Dışişleri Bakanının iştiraki.

20 Kasım - 13 Aralık 1981

Türkiye-Suriye Emlak Müzakereleri sonunda imzalanan Portokol ile askıda kalan meselelere çözüm getirilmiş; toplu tazminat esası kabul edilmiştir.

Kasım 1981

BM Gıda ve Tarım Örgütü (FAO) 21. Konferansına iştirak (FAO'nun Türkiye'de bir Mukim Temsilcilik açmasına dair anlaşma imzalan-mıştır).

21 - 25 Kasım 1981

KTFD Başbakanı M. Çağatay'ın Türkiye'yi ziyareti.

26 Kasım 1981

AET ile mektup teatisi suretiyle domates salçası ile ilgili tarife kontenjan anlaşması akbedilmiştir. Buna göre, Topluluk Türkiye'ye 8500 ton domates salçası ve 8000 ton soyulmuş domates olmak üzere yılda 16.500 ton tarife kontenjanı açmaktadır.

30 Kasım - 4 Aralık 1981

Türkiye-Fransa Sosyal Güvenlik Sözleşmesinin tatbikatından doğan aksaklıkların giderilmesi için yapılan görüşmeler sonunda, çocuk paraları % 42 oranında arttırılmış, 1977/79 devresi sosyal sigorta hesaplaması yapılması, aksaklıkların düzeltilmesi sağlanmış ve bu husus bir Protokole bağlanmıştır.

2 Aralık 1981

AET ile 1974'den beri devam eden tekstil sorunu, 1981 yılında krize dönüşmüştür. Topluluk Komisyonu, Türkiye çıkışlı pamuk iplikleri için 1981 süresince sürdürdüğü anti-damping prosedürünü bu tarihte % 16 geçici anti-damping koyarak sonuçlandırmıştır. Topluluğun damping iddasını, Türkiye'yi kısıtlama anlaşmasına imale etme yolunda baskı aracı olarak kullandığı gözlenmiştir.

3 - 5 Aralık 1981

ABD Savunma Bakanı Caspar Weinberger'in ziyareti (Konuk Bakan Dışişleri, Milli Savunma Bakanları ve Devlet Başkanı tarafından kabul edilmiş, ortak savunma ve askeri yardım konularında temaslarda bulunmuştur).

7 Aralık 1981

Avrupa Grubunun (EUROGROUP) Savunma Bakanları olağan toplantısı, Brüksel.

8 - 9 Aralık 1981

Savunma Planlama Komitesinin (DPC) Savunma Bakanları düzeyindeki olağan toplantısı, Brüksel (Yunanistan Başbakanı ve Savunma Bakanı Papandreou, yayınlanacak Ortak Bildiriye, İttifakın Yunanistan'ın sınırlarını Türkiye'ye karşı garanti ettiğine ilişkin bir paragraf konulmasını önermiştir. Bu önerisi kabul edilmemiştir. Bunun üzerine Papandreou Ortak Bildiri yayınlanmasını engellemiştir. Böylece, Savunma Planlama Komitesi ortak bildirisi NATO'nun tarihinde ilk defa yayınlanmamıştır).

10 - 11 Aralık 1981

NATO Konseyi'nin Dışişleri Bakanları düzeyindeki olağan toplantısı (Dışişleri Bakanı Türkmen, İspanya'nın Kuzey Atlantik Andlaşması Teşkilatına katılmasına dair Protokolü imzalamıştır), Brüksel.

10 - 11 Aralık 1981

Benelux ülkeleri ile vize görüşmelerine Lahey'de devam olunmuştur.

21 - 27 Aralık 1981

Ankara'daki Türkiye-Libya İşgücü ve Sosyal Güvenlik Karma Uzmanlar 3. Dönem Toplantısında, işçilerimizin problemleri teker teker ele alınarak çözümlenmeleri için bir Protokol imzalanmış; Libya tarafına daha geniş kapsamlı bir Sosyal Güvenlik Sözleşmesi tasarısı verilmiştir.

31 Aralık 1981

Rezve Deresi sınır anlaşmazlığının halli için ilgili kuruluşlarımızla çeşitli tarihlerde yapılan toplantıları takiben, bu tarihte Dışişleri Bakanı ve Genelkurmay II. Başkanının katıldığı toplantıda Bulgaristan'a verilecek teklifler tespit edilmiştir.

B. GENEL

1981 ve 1982 yıllarında Batı Avrupa ülkeleriyle ilişkilerimiz, Türkiye'deki yönetim değişikliği nedeniyle, kısmi bir durgunluk devresine girmiş; buna mukabil ABD ile siyasi ilişkiler, ambargonun kaldırılmasını takip eden dönemde erişilen en yüksek düzeyde cereyan etmiştir.

ABD, Kanada, Japonya ve Avustralya yönetim değişikliğini anlayışla karşıladıklarını ifade ve sivil idareye dönüleceğine dair inançlarını izhar etmişler; ABD, Türkiye'nin Polonya ile kıyaslanmasına sert bir şekilde karşı çıkmıştır.

Diğer taraftan bu dönem, başta Federal Almanya olmak üzere Batılı ülkelerin Türkiye'nin ekonomik durumuyla ilgili çeşitli girişimlerinin devam ettiği bir devre olmuş; Batı Avrupa ile mevcut işbirliği, NATO ve çeşitli uluslararası toplantılar çerçevesinde devam ettirilmiştir.

Komşu memleketler, Balkan devletleri, bölge ülkeleri ile münasebetler, en üst seviyelerde ziyaretlerle takviye edilmiş; 1982 yılı sonunda Cumhurbaşkanımızın Uzak Doğu seyahati ile de, dünyada ve bölgemizdeki bütün ülkelerle rejim farkı gözetilmeksizin dostane ve barışçı ilişkiler idame etme politikamız yeni bir boyut kazanmıştır.

Yunanistan'da PASOK Hükümetinin iktidara geçtiği 1981 Ekim ayından sonra Yunanistan'ın Türkiye'ye karşı izlediği politika, iki ülke arasında başlamış olan diyalogun kesilmesine yol açmış ve Yunan Hükümetinin bu tutumu Türk-Yunan ilişkilerine yeni gerginlik unsurları eklemiştir.

C. İKİLİ EKONOMİK İLİŞKİLER

ÖNEMLİ TEMASLAR

1981

12 - 15 Ocak

Pakistan Devlet Başkanı Ziya-Ül Hak'ın Türkiye'yi ziyareti.

13 - 16 Ocak

Bonn'da Türkiye-F. Almanya Karayolu Komisyonu Toplantısı.

13-15 Ocak

Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Turgut Özal'ın Almanya Federal Cumhuriyetini ziyareti.

21 - 23 Ocak

İngiltere Dışişleri Bakanlığı Daimi Müsteşar Vekili'nin Türkiye'yi ziyareti.

5 - 7 Şubat

Sayın Dışişleri Bakanımızın Macaristan'ı ziyareti.

25 Şubat

Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Turgut Özal'ın Almanya Federal Cumhuriyeti Maliye Bakanı Matthofer ile Bonn'da buluşması.

5 - 10 Mart

Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Turgut Özal'ın Libya'yı ziyareti.

6 - 13 Mart

Sovyet Dış Ekonomik İlişkiler Devlet Komitesi Başkanı Şaçkov'un ülkemizi ziyareti.

22 - 27 Mart

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Serbülent Bingöl'ün Irak'ı ziyareti,

24 - 27 Mart

D.A.C. Dışişleri Bakan Yardımcısı K. Nie'in ülkemizi ziyareti.

28 Mart - 2 Nisan

Sanayi Bakanımızın Romanya'yı ziyareti.

10 Nisan

Dışışleri Bakanı İlder Türkmen'in Almanya Federal Cumhuriyeti'ni ziyareti.

13 - 17 Nisan

Romanya Dışışleri Bakanı'nın ülkemizi ziyareti.

17 - 22 Nisan

Ticaret Bakanı Kemal Cantürk'ün İran'ı ziyareti.

21 - 23 Nisan

Bulgaristan Dışışleri Bakanı'nın ülkemizi ziyareti.

3 - 5 Haziran

Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Turgut Özal'ın Bahreyn'i ziyareti.

5 - 10 Haziran

Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Turgut Özal'ın Kuveyti ziyareti.

9 - 11 Haziran

Ticaret Bakanı Kemal Cantürk'ün Cezayir'i ziyareti.

10 - 12 Haziran

Sayın Genel Sekreterimizin Macaristan'ı ziyareti.

21 - 26 Haziran

Libya Tarım Sekreteri Abuzeyd Omar Durda'nın Türkiye'yi ziyareti.

29 Haziran - 2 Temmuz

Sayın Dışışleri Bakanımızın Çekoslovakya'yı ziyareti.

11 Temmuz

Polonya Dışışleri Bakan Yardımcısı M. Dobrosielski'nin ülkemizi ziyareti.

10 - 12 Ağustos

Irak Başbakan Birinci Yardımcısı Taha Yasin Ramazan'ın ülkemizi ziyareti.

8 - 10 Eylül

Kuveyt Emiri Şehy Cabir El Ahmet El Sabah'ın ülkemizi ziyareti,

12 - 16 Eylül

Devlet Başkanı ve Başbakan Yardımcısı Sayın Turgut Özal'ın Bulgaristan'ı ziyareti.

25 - 28 Eylül

Kültür ve Turizm Bakanı İlhan Evliyaoglu'nun Tunus'u ziyareti.

26 - 29 Eylül

Tunus Ulusal Ekonomi Bakanı Abdülaziz Lasram'ın Türkiye'yi ziyareti.

12 Ekim

Kültür ve Turizm Bakanı İlhan Evliyaoglu'nun Romanya'yı ziyareti.

17 - 21 Ekim

Ticaret Bakanı Kemal Cantürk'ün Irak'ı ziyareti.

28 - 30 Ekim

Türkiye-Norveç Karma Ekonomik Komisyonu Oslo Toplantısı.

1 - 6 Kasım

Romen Başbakanı'nın ülkemizi ziyareti.

5 - 6 Kasım

Almanya Federal Cumhuriyeti Dışişleri Bakanı Genscher'in Türkiye'yi ziyareti.

10 - 12 Kasım

Devlet Bakanı Sn. Nimet Özdaş'ın Pakistanı ziyareti.

18 - 23 Kasım

İran Sağlık Bakanı Dr. Hadi Monafi'nin Türkiye'yi ziyareti.

21 - 24 Kasım

Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Turgut Özal'ın Birleşik Arap Emirlikleri'ni ziyareti.

30 Kasım - 8 Aralık

Suriye Fırat Barajı Bakanı Yahya Hayır'ın ülkemizi ziyareti.

6 - 11 Aralık

İran Sanayi Bakanı Mostafa Hasemi'nin Türkiye'yi ziyareti.

İMZALANAN ANLAŞMALAR

1 9 8 1

16 Ocak

Hükümetimiz ile Japonya Hükümeti Denizaşırı Ekonomik İşbirliği Kuruluşu arasında Kredi Anlaşması.

6 Şubat

Hükümetimiz ile Avusturya Cumhuriyeti Maliye Bakanlıkları arasında Kredi Anlaşması.

26 Mart

Türkiye-DAC Deniz Ticareti Anlaşması.

22 Mayıs

Hükümetimiz ile İspanya Krallığı arasında Kredi Anlaşması.

9 Haziran

Hükümetimiz ile İtalya Cumhuriyeti Hükümeti arasında Proje Kredisi Anlaşması.

11 Haziran

Cezayir'de Türkiye-Cezayir Karma Ekonomik Komisyonu Protokolü.

26 Haziran

Hükümetimiz ile Japonya EXIMBANK arasında Kredi Anlaşması.

30 Haziran

Türkiye-Çekoslavokya Karayolu Taşımacılığı Anlaşması.

30 Haziran

Türkiye-Çekoslavakya Turizm İşbirliği Anlaşması.

16 Temmuz

Hükümetimiz ile Belçika Krallığı Hükümeti arasında Kredi Anlaşması.

20 Temmuz

Hükümetimiz ile İngiltere Hükümeti arasında Kredi Anlaşması.

6 Ağustos

Hükümetimiz ile Hollanda Krallığı Hükümeti arasında Kredi Anlaşması.

12 Ağustos

Türkiye-İrak Karma Ekonomik Komisyonu İkinci Dönem Toplantısı Protokolü.

18 Ağustos

Hükümetimiz ile Kanada Hükümeti arasında Kredi Anlaşması.

2 Eylül

Hükümetimiz ile Fransa Cumhuriyeti Hükümeti arasında Kredi Anlaşması.

15 Eylül

Hükümetimiz ile Almanya Federal Cumhuriyeti arasında Mali İşbirliği Anlaşması.

28 Eylül

Tunus'da, Türkiye ve Tunus arasında Turizm alanında işbirliğine ilişkin Anlaşma.

29 Eylül

Ankara'da, Türkiye-Tunus Karma Ekonomik Komisyon Protokolü.

12 Kasım

Hükümetimiz ile İtalya Cumhuriyeti Hükümeti arasında Proje Kredisini Anlaşması.

12 Kasım

Türkiye-Pakistan Karma Ekonomik Komisyon 3. Dönem Protokolü.

12 Kasım

Türkiye-Pakistan Teknik ve Sınai İşbirliği Anlaşması.

13 Kasım

Türkiye-G. Kore Cumhuriyeti Ekonomik ve Teknik İşbirliği Anlaşması.

19 Kasım

Trablus'da Türkiye-Libya 7. Dönem Karma Ekonomik Komisyonu Protokolü.

20 Kasım

Hükümetimiz ile ABD Hükümeti arasında Kredi Anlaşması.

31 Aralık

Hükümetimiz ile Avusturya Cumhuriyeti Hükümeti arasında Kredi Anlaşması.

2. BAKANLIK KATINDA GÖRÜŞÜLEN ÖNEMLİ KONULAR

Dışişleri Bakanımız, bu yıl zarfında birçok uluslararası toplantıya katılmış ve gerek Ankara'da gerek yurtdışında yabancı meslekdaşları ile ikili temaslarda bulunmuştur.

Bu toplantı ve temaslar sırasında Sayın Bakan, ilgili ülkelerle ikili ilişkilerimiz üzerinde durduğu gibi, uluslararası sorunlar hakkında görüş teatisinde bulunmuş ve muhataplarına bölgemizdeki meselelere dair yaklaşımımızı izah etmiştir.

Bu meyanda Sayın Bakan, aşağıdaki hususlara ağırlık vermiştir:

- Türk-Yunan ilişkileri,
- Orta Doğu sorunu,
- İran-İrak savaşını sona erdirme çabalarına Türkiye'nin katkısı.

SAYIN DIŞIŞLERİ BAKANININ YABANCI BASIN—YAYIN
TEMSİLCİLERİNİ KABÜLLERİ, BASIN
TOPLANTILARI VE MÜLAKATLARI

1981

1. İtalyan Gazeteci Mario Modiano ile görüşme	Ocak-81
2. Newyork Times muhabiri Marwin Howe ile mülakat	Şubat-81
3. Sayın Bakanın Basın toplantısı	Şubat-81
4. Lind Marker, İsveç'li gazeteci	Şubat-81
5. Express dergisinden Patrik Bonanza	Şubat-81
6. Economist muhabiri K. Mc Kenzie	Şubat-81
7. Malezya'lı gazeteci	Mart-81
8. ABD'li gazeteci Alfred Friendly	Mayıs-81
9. İtalyan RAI TV.	Mayıs-81
10. Luxemburg TV.	Mayıs-81
11. Avusturya Basın Ajansından Klaus Luf	Mayıs-81
12. Yunanistan'ın Mevsimirini gazetesinden Dış Haberler Şefi	Mayıs-81
13. US News-World Report isimli derginin muhabiri	Haziran-81
14. Süddeutschzeitung muhabiri Phottov	Temmuz-81
15. Guardian gazetesi muhabiri David Barchard	Eylül-81
16. Bavyera TV.	Ekim-81
17. FAZ'dan Udo Wieman'ın ziyareti	Kasım-81
18. Leif Davidson, Danimarkalı gazeteci	Kasım-81
19. ABC TV. ekibi	Aralık-81

3. Önemli Ziyaretler

(Devlet Başkanı, Başbakan, Dışişleri Bakanı katında teati olunan ve/veya sonunda bildiri yayınlanan resmi ziyaretler) (Diğer ziyaretler, Tarihçe'nin «Faaliyetler» bölümündedir.)

Devlet Başkanımızın ziyaretleri:

22-27 Kasım 1981 Pakistan B

Dışişleri Bakanımızın ziyaretleri:

5-7 Şubat 1981 Macaristan
24-26 Şubat 1981 Çekoslovakya
8-11 Mart 1981 Bangladeş B
11-13 Mart 1981 Malezya
30 Mart - 9 Nisan 1981 A.B.D.
23-27 Haziran 1981 Yugoslavya B
28 Haziran - 3 Temmuz 1981 Çekoslovakya
18-23 Aralık 1981 Çin Halk Cumhuriyeti

Türkiye'ye Gelenler:

12-15 Ocak 1981 Pakistan İslam Cumhuriyeti Devlet Başkanı General Ziya-ül Hak. B
13-17 Nisan 1981 Romanya Dışişleri Bakanı Stefan Andrei.
21-24 Nisan 1981 Bulgaristan Dışişleri Bakanı Petar Mladenov
26-29 Mayıs 1981 Libya Arap Sosyalist Halk Cemahiriyesi Dış İrtibat Bürosu Halk Komitesi Sekreteri Abdülati el Ubeydi. B

B: Ortak Bildiri, Basın Bildirisi, Ortak Basın Bildirisi metni, tarih sırasına göre, ektedir.

- 9-12 Haziran 1981 Suriye Başbakan Yardımcısı ve Dışişleri Bakanı Abdülhalim Haddam.
- 21-24 Temmuz 1981 KTFD Başkanı Rauf Denктаş
- 12-13 Ağustos 1981 Irak Cumhuriyeti Devrim Komuta Konseyi Üyesi ve Başbakan Birinci Yardımcısı Taha Yassin Ramazan B
- 26-29 Ağustos 1981 Endonezya Dışişleri Bakanı Prof. Mochtar Kusumaatmadja
- 8-10 Eylül 1981 Kuveyt Devleti Emiri Altes Şeyh Jaber Al-Ahmad Al-Sabah B
- 5-6 Kasım 1981 Almanya Federal Cumhuriyeti Dışişleri Bakanı Hans-Dietrich Genscher.

TÜRK—PAKİSTAN BASIN BİLDİRİSİ

Türkiye Cumhuriyeti Devlet Başkanı Orgeneral Kenan Evren'in daveti üzerine, Pakistan İslâm Cumhuriyeti Devlet Başkanı General Ziya Ül-Hak ve Bayan Ziya Ül-Hak, 12-15 Ocak 1981 tarihleri arasında Türkiye'ye resmi bir ziyarette bulunmuşlardır.

Pakistan İslâm Cumhuriyeti Devlet Başkanına, Dışişleri ile Kültür ve Turizm Bakanları, Deniz Kuvvetleri Komutanı, Gemicilik ve Dış Ticaret Danışmanı ile Denizaşırı Pakistanlılar Müşaviri ve yanısıra yüksek düzeyde diğer görevliler refakat etmiştir.

Devlet Başkanları arasında yapılan görüşmeler, her iki Tarafa, Türkiye ile Pakistan arasında samimi ilişkilerin daha da güçlendirilmesi ve her alanda işbirliğinin geliştirilmesi konusundaki kararlılıklarını vurgulamak olanağını vermiştir.

Bu amaçla iki Devlet Başkanı, işbirliği alanlarının genişletilmesi için ortak çabalar harcanması gerektiği üzerinde mutabık kalmışlardır. Devlet Başkanları ticaret ve turizmin arttırılması, kalkınma projelerinde ve ortak yatırımlarda işbirliğinde bulunulması, haberleşme ve taşımacılık imkânlarının geliştirilmesi hususlarında mutabık kalmışlardır.

Ekonomik ve Teknik İşbirliği Ortak Komisyonu'nun, müteakip toplantısını çok yakın bir zamanda, Pakistan'da yapması kararlaştırılmıştır. Komisyon, bilim ve kültür alanlarında işbirliğini de geliştirecektir.

İki Taraf, Dışişleri Bakanları düzeyinde ve diğer yüksek seviyelerde muntazaman ikili istişarelerde bulunmayı kararlaştırmışlardır.

İki Devlet Başkanı, genel olarak uluslararası durum ve özellikle bölgesel sorunlar üzerinde görüş teatisinde de bulunmuşlar ve ele alınan konular üzerinde görüşlerinin ve tutumlarının yakınlığından duydukları memnunluğu ifade etmişlerdir.

İki Devlet Başkanı, bölge ve dünya barışını tehlikeye düşüren yeni ihtilaf ve gerginliklerin sonucu olarak, uluslararası durumda görülen genel kötüye gidişten duydukları kaygıyı belirtmişlerdir.

İki Devlet Başkanı, bu ihtilafların ve gerginliklerin ortadan kaldırılması ile âdil ve barışçı bir dünya düzeni kurulmasının, ancak, devletlerin egemen eşitliği ve toprak bütünlüğüne saygı ve içişlerine karışmama, uluslararası ilişkilerde tehdit ve kuvvet kullanmaktan kaçınma ve anlaşmazlıkların barışçı yollardan çözümü konusundaki evrensel ilkelere dayanabileceğine olan kuvvetli inançlarını tekrarlamışlardır.

Afganistan'daki halihazır durumu gözden geçiren iki Devlet Başkanı, Birleşmiş Milletler Genel Kurulu ve İslâm Konferansı Dışişleri Bakanlarının ilgili kararlarında yer alan ilkeler çerçevesinde bu sorunun siyasal çözümü konusundaki ortak inanç ve tam desteklerini ifade etmişlerdir. Afgan mültecilerinin durumu da derin endişeyle kaydolunmuş ve iki Taraf, mültecilerin ıstırabını hafifletebilecek ve güvenli ve haysiyetli biçimde yurtlarına dönebilecekleri koşulları yaratabilecek acil uluslararası çabalar için desteklerini ifade etmişlerdir.

İki Devlet Başkanı, bölgede barış ve istikrarı tehlikeye düşüren İran ile Irak arasındaki kardeş kavgasının devamından duydukları ciddi endişeyi dile getirmişlerdir. Devlet Başkanları bu çatışmanın kısa zamanda sona ereceği ve iki ülke arasındaki sorunlara barışçı yollardan her iki taraf için de tatminkâr bir çözüm bulunabileceği yolundaki ümitlerini ifade etmişler ve bunu sağlayacak bütün gayretleri desteklemeye hazır olduklarını belirtmişlerdir.

İki Devlet Başkanı Orta-Doğu sorununa ilişkin son gelişmeleri görüşmüşler ve kapsamlı, kalıcı ve adil bir çözümün ancak, İsrail'in, Kudüs dahil, işgal altındaki tüm Arap topraklarından çekilmesi ve Filistin halkının, kendi bağımsız devletini kurmak hakkı dahil, vazgeçilmez tüm haklarının tanınması suretiyle bulunabileceği yönündeki kanaatlerini tekrarlamışlardır. Devlet Başkanları aynı zamanda bütün barış çabalarına, Filistin halkının yegâne meşru temsilcisi olarak FKÖ'nün katılmaması halinde, bu sorunun çözümüne imkân bulunmadığını teyid etmişlerdir.

Devlet Başkanları, Kudüs'ün statüsü konusunda İsrail'in bir oldu-bitti yaratmak üzere yaptığı son girişimin uluslararası hukuk bakımından hükümsüz sayılacağı ve herhangi bir şekilde geçerli olamayacağı hususunda mutabık kalmışlardır. Devlet Başkanları, bu oldu-bittinin, Kudüs'ün derin tarihi, dini ve manevi önem taşıdığı tüm İslam dünyasına karşı bir hakaret olduğunu da vurgulamışlardır.

Başkanlar yakında toplanacak İslâm Zirvesi konusunda görüş teatisinde bulunmuşlar ve Konferansın, İslâm Konferansı Örgütü

üyeleri arasında daha geniş ahenk, dayanışma ve işbirliği sağlanmasına katkıda bulunacağı ümidini belirtmişlerdir.

Pakistan İslâm Cumhuriyeti Başkanı, Türkiye Devlet Başkanı'na ve kardeş Türk halkına, Türkiye'de buldukları sürece kendisine ve beraberindekilere gösterilen pek sıcak kardeşçe konukseverlikten ötürü samimi takdir ve teşekkürlerini bildirmiştir.

Pakistan İslâm Cumhuriyeti Devlet Başkanı Sayın General Muhammet Ziya Ül-Hak, Türkiye Cumhuriyeti Devlet Başkanı Sayın Orgeneral Kenan Evren'i ve Türkiye Cumhuriyeti Başbakanı Sayın Bülend Ulusu'yu Pakistan'a resmi ziyaretlerde bulunmaya davet etmiştir. Bu davetler memnukla kabul olunmuştur.

TÜRKİYE-BANGLADEŞ ORTAK BİLDİRİSİ

Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanı İlder Türkmen, Bangladeş Halk Cumhuriyeti Dışişleri Bakanı Profesör Muhammad Shamsul Huq'un daveti üzerine, 8-11 Mart 1981 tarihleri arasında Bangladeş'i ziyaret etmiştir. Sayın Türkmen'e, T.C. Dışişleri Bakanlığının üst düzeyde yetkilileri refakat etmişlerdir.

Muvasalatlarında, T.C. Dışişleri Bakanı ve beraberindeki heyet, Bangladeş Hükûmeti ve halkı tarafından, iki kardeş ülke arasında ortak tarih, din, kültür ve değerlerden kaynaklanan sıkı dostluk bağlarını yansıtan çok sıcak ve samimi duygularla karşılanmıştır.

Türk Dışişleri Bakanı, Feni, Noakhali'deki Atatürk Okulu'nu da ziyaret etmiş, öğretmen ve öğrencilerle görüşmüştür.

İki Dışişleri Bakanı, yardımclarıyla birlikte, karşılıklı güven, kardeşçe yakınlık ve dostane anlayışın egemen olduğu resmi görüşmeler yapmışlardır. İki Bakan, ortak ilgi konuları olan ikili, bölgesel ve uluslararası çeşitli sorunları gözden geçirmişlerdir. Mevcut ikili ilişkileri gözden geçirirken, her iki ülkeye yararlı olacak bütün konulardaki işbirliği alanlarını genişletme yolundaki ortak arzularını dile getirmişlerdir.

İki Dışişleri Bakanı, dünyadaki siyasal durumu kapsamlı biçimde gözden geçirmişler ve genellikle tüm dünya ulusları arasında ve özellikle İslâm ülkeleri arasında, barış, güvenlik ve ahengin geliştirilip güçlendirilmesi yolundaki çabaların arttırılmasının önemini vurgulamışlardır. İki Bakan, BM Yasasının ilke ve amaçlarına ve İslâm Konferansı Örgütüne bağlılıklarını teyid etmişler ve egemen eşitlik, kuvvet kullanmama, sınırların dokunulmazlığı, bütün devletlerin toprak bütünlüğü, diğer ulusların iç işlerine karışmama ve bütün anlaşmazlıkların barışçı yollardan çözümü ilkelerine saygı gösterilmesinin önemini belirtmişlerdir.

Bakanlar, İslâm ülkeleri arasında birlik ve dayanışmanın gerekliliğini vurgulamışlar ve İslâm Konferansı Örgütü Üyeleri arasında siyasal, ekonomik ve kültürel alanlarda daha sıkı işbirliği çağrısında bulunmuşlardır. İki Bakan ayrıca, Mekke Deklerasyonunun

ışığında, Mekke ve Taif'te yapılan görüşmeleri ve alınan kararları da gözden geçirmişler ve toplantının getirdiği sonuçtan duydukları büyük memnunluğu ifade etmişlerdir. İki Dışişleri Bakanı, İslâm Konferansının amaç ve kararlarının süratle uygulanması için yakın işbirliği içinde çalışma konusundaki kararlılıklarını teyid etmişlerdir.

Ortadoğu'daki tehlikeli durumu gözden geçiren iki Dışişleri Bakanı, İsrail'in, Birleşmiş Milletler ve diğer uluslararası kuruluşların kararlarını hiçe sayarak Arap Dünyasına ve özellikle Filistin halkına karşı tehlikeli şekilde tırmanış eğilimi gösteren uzlaşmaz ve saldırgan tutumu derin üzüntüyle kaydetmişlerdir. İki Bakan, Ortadoğu'da âdil ve kalıcı bir barışın ancak, İsrail'in Kudüs dahil, gayrimeşru olarak işgal ettiği tüm Arap topraklarından tamamen ve şartsız olarak çekilmesi ve Filistin halkının anavatanları üzerinde kendi bağımsız devletlerini kurma haklarını da içeren, meşru ve inkâr edilemez ulusal haklarını kabul etmesi ile mümkün olacağına içtenlikle inandıklarını belirtmişlerdir. İki Bakan, İsrail'in Kutsal Kudüs şehrini «ebedi ve bölünmez» başkent olarak ilân etme emri vakisini, gayrimeşru, geçersiz ve bütün uluslararası yasa ve gelenekleri tamamen ihlal eden bir hareket olması nedeni ile şiddetle reddetmişlerdir.

Afganistan'da hüküm süren endişe verici durumu gözden geçiren iki Dışişleri Bakanı, bütün yabancı birliklerin Afgan toprağından, derhal ve şartsız olarak çekilmesi taleplerini ve Afganistan'da, Afgan halkının kendi kaderlerini, herhangi bir dış karışma ve müdahale olmaksızın kendilerinin tayin etmesine imkân sağlayacak şartların yaratılması ihtiyacını teyid etmişlerdir.

İki Dışişleri Bakanı, İran ve Irak arasında devam eden ve endişe verici hasmane çatışmalar konusundaki ciddi endişelerini belirtmişler ve çatışmaların derhal sona erdirilmesi ve anlaşmazlığın barışçı, dostane ve adilâne çözümü için çağrıda bulunmuşlardır. Bakanlar, Irak ve İran konusunda, 9 üyesi bulunan İslâm Barış Komitesinin çabalarını memnuniyetle karşılamak ve bu komiteye, İran İslâm Cumhuriyeti ve Irak Cumhuriyeti liderleri tarafından gösterilen kardeşçe işbirliğini takdir etmişlerdir. Bakanlar, bu iki kardeş müslüman ülkenin, çatışmanın derhal sona erdirilmesine ilişkin komisyon çağrısına, olumlu karşılık vermeleri hususunu ısrarla talep etmişlerdir. İki Dışişleri Bakanı, anlaşmazlığın adilâne ve onurlu bir çözümü ile bölgede kalıcı bir barışın tesisini ümit ettiklerini belirtmişlerdir. Bakanlar, ayrıca, Kıbrıs sorunu üzerinde görüş teatisinde bulunmuşlar ve Kıbrıs'ta devam eden toplumlararası görüşmelerin

barışçı ve her iki tarafça kabul edilebilir bir çözüm getirmesi ümidini izhar etmişlerdir.

İki Dışişleri Bakanı, Üçüncü İslâm Zirve Konferansının Körfez bölgesinde güvenlik ve istikrarın korunmasının, yalnızca bölge Devletlerinin sorumluluğunda olduğu şeklindeki kararlarına uygun olarak Hint Okyanusu ve onun doğal uzantılarında bir barış bölgesi tesisi için açık ve tam desteklerini teyid etmişlerdir. İki Bakan, Emperyalizm, Sömürgecilik, Yeni Sömürgecilik, Irkçılık ve ne şekilde olursa olsun her türlü tahakküme karşı, kararlı ve güçlü mualefetlerini dile getirmişlerdir. Komşu ülkelere saldırıları şiddetle kınamışlar ve Afrika'daki sömürgeciliğin son kalıntılarını temizlemek ve iktidarı ırkçı azınlık rejimlerinden Namibya halklarının gerçek temsilcilerine intikal ettirmek yolundaki kahramanca mücadelelerinde, Tanzanya ve Namibya halkları ile tam dayanışma içinde olduklarını teyid etmişlerdir.

İkili ilişkileri gözden geçiren, iki Dışişleri Bakanı ortak tarih ve ekonomik sebeplere dayanan tüm alanlardaki ekonomik işbirliğinin gelişmesinde kaydedilen ilerlemeden duydukları memnuniyeti izhar etmişlerdir ve iki ülke arasındaki bütün karşılıklı işbirliği sahalarının genişletilmesi ve geliştirilmesi ihtiyacını vurgulamışlardır. Eğitim ve kültür alanlarındaki ilişkilerin geliştirilmesi amacıyla, iki Bakan bir kültür anlaşması imzalamışlardır. Bu sahadaki işbirliğinin daha da güçlendirilmesi amacıyla bilim adamı, öğretmen, öğrenci ve kültür heyetleri değişimi üzerinde mutabakata varmışlardır.

Bangladeş Dışişleri Bakanı, Bangladeş'in 12 Temmuz 1980'de kabul ettiği ikinci 5 yıllık plân hedefleri hakkında Türkiye Dışişleri Bakanına bilgi vermiştir. Türk Dışişleri Bakanı, plânın hedeflerine duyduğu takdir hislerini belirtmiş ve Bangladeş'teki hâlihazır kalkınma çabalarını övmüştür. Ayrıca, Türkiye ve Bangladeş'in bütün sahalarda işbirliğine devam etmeleri ve çeşitli sektörlerde ortak girişim imkânlarının araştırılması üzerinde mutabakata varılmıştır.

Türkiye Dışişleri Bakanı Bangladeş Dışişleri Bakanına, kendisine ve Türk heyeti üyelerine gösterilen hüsnü kabulden duyduğu şükran hislerini belirtmiş ve Bangladeş Dışişleri Bakanını Türkiye'ye resmi bir ziyarette bulunmaya davet etmiştir. Söz konusu davet büyük bir memnunlukla kabul edilmiştir.

TÜRK—LİBYA BASIN BİLDİRİSİ

Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanı İlter Türkmen'in daveti üzerine, Libya Arap Sosyalist Halk Cemahiriyesi Dış İrtibat Bürosu Halk Komitesi Sekreteri Abdülati el Ubeidi 26-29 Mayıs 1981 tarihleri arasında Türkiye'ye resmi bir ziyarette bulunmuştur.

Türkiye Cumhuriyeti Devlet Başkanı Orgeneral Kenan Evren tarafından kabul edilen Abdülati el Ubeidi, ayrıca, Başbakan Bülend Ulusu tarafından da kabul olunmuştur.

Karşılıklı heyetlerin de katılımıyla yapılan görüşmeler, Türkiye ile Libya arasındaki tarihi bağlar çerçevesinde samimi ve kardeşce bir havada cereyan etmiştir.

Görüşmelerde, uluslararası genel durum ve bölge sorunlarına ilişkin son gelişmeler açık ve dostane bir şekilde ele alınmıştır. Taraflar, iki ülke arasında her alanda mevcut verimli ve tatminkâr işbirliğinin daha da geliştirilmesi yönündeki kararlılıklarını teyid etmişlerdir. Bu amaçla, yakın gelecekte, işbirliğini daha etkin bir hale getirecek pratik adımlar atılacaktır.

Sayın Abdülati el Ubeidi, Türkiye'de buldukları süre içinde kendisine ve beraberindekilere gösterilen sıcak ve dostane konukseverlik nedeniyle Sayın İlter Türkmen'e teşekkürlerini bildirmiştir.

Libya Arap Sosyalist Halk Cemahiriyesi Dış İrtibat Bürosu Halk Komitesi Sekreteri Abdülati el Ubeidi, Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanı İlter Türkmen'i Libya'ya resmi bir ziyarette bulunmaya davet etmiştir. Bu davet memnurlukla kabul olunmuştur.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ DIŞİŞLERİ BAKANI
İLTER TÜRKMEN'İN 23—27 HAZİRAN 1981
TARİHLERİNDE YUGOSLAVYA SOSYALİST FEDERATİF
CUMHURİYETİNE YAPTIĞI ZİYARETE İLİŞKİN
BASIN BİLDİRİSİ

1. Yugoslav Sosyalist Federatif Cumhuriyeti Federal Dışişleri Sekreteri Josip Vrhovec'in daveti üzerine Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanı İlder Türkmen, 23-27 Haziran 1981 tarihlerinde Yugoslavya'ya resmi bir ziyarette bulunmuştur. Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanına yüksek düzeyde görevlilerden kurulu bir heyet refakat etmiştir.

2. Yugoslav Sosyalist Federatif Cumhuriyetine yaptığı bu ziyaret sırasında, Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanı İlder Türkmen, Yugoslav Sosyalist Federatif Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı Kurulu Başkanı Sergej Kraigher tarafından kabul edilmiştir. Bakan Türkmen ayrıca, Federal İcra Konseyi Başkanı Veselin Djuranoviç tarafından da kabul edilmiştir.

3. Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanı Bosna-Hersek Sosyalist Cumhuriyeti ile Makedonya Sosyalist Cumhuriyetini ziyaret etmiş, Bosna-Hersek Sosyalist Cumhuriyeti İcra Konseyi Başkanı Milanko Renovico ve Makedonya Sosyalist Cumhuriyeti İcra Konseyi Başkanı Blagoj Popov ile görüşmelerde bulunmuştur. Makedonya Sosyalist Cumhuriyetini ziyareti esnasında Bakan İlder Türkmen, Bitola'da Kemal Atatürk'ün Askeri Öğrenime bağladığı eski Askeri Okul binasının önüne konulan Kemal Atatürk'ün büstünün açılış töreninde hazır bulunmuştur.

4. Dostluk ve samimiyet havası içinde geçen görüşmeler sırasında, Federal Dışişleri Sekreteri Josip Vrhovec ve Dışişleri Bakanı İlder Türkmen ikili ilişkileri ve bu ilişkilerin ileriye yönelik geliştirilmesi imkanlarını incelemişlerdir. İkili ilişkilerin ortak çıkarlar çerçevesinde, eşit hak ve karşılıklı saygı esasına dayalı olarak başarı ile gelişmekte olmasını memnuniyetle müşahade etmişlerdir. İki Bakan, bütün karşılıklı çıkar olanaklarında ilişkileri ve işbirliğini

geliştirmek konusunda Hükümetlerinin arzusunu belirtmişlerdir. Karşılıklı mal mübadelesi akışını ve ekonomik işbirliğini inceleyerekten bu alanda dengeli ve karşılıklı yarar sağlayan bir işbirliğinin genişletilmesi ve geliştirilmesi için müştereken çaba harcanması gereği konusunda görüş birliğine varmışlardır. Bu fikir silsilesi içinde, Türkiye ile Yugoslavya arasındaki temasların ve yüksek düzeydeki ziyaretlerin önemini belirtmişlerdir.

5. İki Bakan, Dünya durumundaki kötüye gidiş karşısında endiselerini dile getirmişlerdir. İki taraf, Helsinki sonuç belgesine olan bağlılıklarını belirtmişler, uluslararası müzakere ve yumuşama sürecini korumak ve uluslararası camianın tüm üyelerinin bu sürece katkıda bulunmasını sağlamak üzere her zamankinden çok çaba harcanması gerektiğini tebaruz ettirmişlerdir. Bu bakımdan, Madrid Konferansının Avrupa ve Akdeniz'de işbirliğinin sürekli geliştirilmesinin ve güvenliğin güçlendirilmesinin yararına olarak sonuçlanmasının önemi üzerinde durmuşlardır.

6. İki Bakan, Helsinki Sonuç Belgesinin ilke ve amaçlarına uygun ve bu bölgede istikrarın önemli bir unsuru olarak iyi komşuluk esasına dayalı şekilde Balkan Ülkeleri arası işbirliğinin geleceğe yönelik gelişmesi üzerinde fikir teatisinde bulunmuşlardır.

7. İki Bakan, açık ve samimi görüşmelerin faydasını belirtmişler ve Bakan İlter Türkmen'in ziyareti ve yapılan görüşmelerin, iki ülke arasındaki dostluk ve işbirliği ilişkilerinin gelişmesine önemli bir atılım kazandıracığı hususundaki inançlarını ifade etmişlerdir.

8. Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanı, Federal Dışişleri Sekreteri Josip Vrhovec'i resmi bir ziyarette bulunmak üzere Türkiye'ye davet etmiştir. Davet memnuniyetle kabul edilmiştir.

BASIN BİLDİRİSİ

IRAK CUMHURİYETİ DEVRİM KOMUTA KONSEYİ ÜYESİ VE BAŞBAKAN BİRİNCİ YARDIMCISI SAYIN TAHA YASSIN RAMADHAN'IN TÜRKİYE'YE YAPTIĞI RESMİ ZİYARET

Türkiye Cumhuriyeti Hükümetinin yaptığı davete icabeten, Irak Cumhuriyeti Devrim Komuta Konseyi Üyesi ve Başbakan Birinci Yardımcısı Sayın Taha Yassin Ramadhan, 12-13 Ağustos 1981 tarihleri arasında, Türkiye'ye resmi bir ziyarette bulunmuştur. Kendisine Devrim Komuta Konseyi Üyesi ve Petrol Bakanı Sayın Taha Abdul Kareem, Devrim Komuta Konseyi Üyesi ve Ticaret Bakanı Sayın Hassan Ali ve uzmanlardan oluşan yüksek seviyeli bir heyet refakat etmiştir.

Sayın Devrim Komuta Konseyi Üyesi ve Başbakan Birinci Yardımcısı ile beraberindeki heyete, iki komşu ülkenin hükümetlerini ve halklarını bağlayan dostluk hislerinin ifadesi olarak, Türkiye Başbakanı Sayın Bülend Ulusu tarafından sıcak ve samami bir kabul gösterilmiştir.

Devlet Başkanı Sayın General Kenan Evren, Devrim Komuta Konseyi Üyesi ve Başbakan I. Yardımcısı Sayın Taha Yassin Ramadhan'ı kabul etmiş ve Sayın Ramadhan kendilerine Irak Cumhurbaşkanı Sayın Saddam Husein'in iki dost komşu ülke arasındaki ilişkilerin geliştirilmesi ve artırılması konusundaki ortak arzuyu ifade eden selâmlarını iletmiştir.

Sayın Devrim Komuta Konseyi Üyesi ve Başbakan Birinci Yardımcısı, Türkiye Başbakanı ile, iki ülkeyi ilgilendiren çeşitli ekonomik, ticari, teknik ve bilimsel alanları kapsayan görüşmelerde bulunmuştur. İki taraf, bu ilişkilerin olumlu bir şekilde gelişmesinden duydukları memnuniyeti ifade etmişler ve iki ülke arasında işbirliği sahasını genişletmek ve arttırmak yolundaki niyetleri vurgulamışlardır.

Devrim Komuta Konseyi Üyesi ve Başbakan Birinci Yardımcısı Taha Yassin Ramadhan, Başbakan'a, kendisine ve beraberindeki heyete Türkiye'de buldukları süre zarfında gösterilen sıcak kabul ve samimi misafirperverlik için içten teşekkürlerini ifade etmiştir.

Devrim Komuta Konseyi Üyesi ve Başbakan Birinci Yardımcısı Sayın Taha Yassin Ramadhan, Türkiye Başbakanı Sayın Bülend Ulusu'yu, Irak Cumhuriyeti'ni ziyarete resmen davet etmiştir. Davet kabul edilmiş olup tarih diplomatik kanaldan tesbit edilecektir.

TÜRKİYE-KUVEYT ORTAK BİLDİRİSİ

Türkiye Cumhuriyeti Devlet Başkanı Orgeneral Kenan Evren'in daveti üzerine, Kuveyt Devleti Emiri Altes Şeyh Jaber Al Ahmad Al Sabah beraberinde bir heyet olduğu halde 8-10 Eylül 1981 tarihleri arasında Türkiye'ye resmi bir ziyarette bulunmuştur. Emir ve beraberindeki heyet, Kuveyt ile Türkiye arasında mevcut kardeşçe ilişkiler çerçevesinde sıcak bir hüsrukabul görmüştür. Her iki ülke heyetlerinin katılması ile yapılan resmi görüşmeler samimi ve kardeşçe bir hava içinde cereyan etmiştir.

İki Devlet Başkanı İslâm bağlarına ve mirasına dayanan ikili ilişkilerin sürekli gelişmesinden duydukları memnuniyeti belirtmişler ve iki ülke arasında birçok alanda esasen mevcut işbirliğinin daha da güçlendirilmesi ve genişletilmesi konusundaki kararlılıklarını teyid etmişlerdir.

Uluslararası durumun gözden geçirilmesi sırasında iki Devlet Başkanı, uluslararası durumda görülen olumsuz gelişmelerden duydukları kaygıyı belirtmişler ve dünya barış ve güvenliğinin güçlendirilmesi ile egemenlik, bağımsızlık ve içişlerine karışmama ilkelerine saygı gösterilmesine dayanan uluslararası ilişkilerin temel ilkelerine bağlılığın gerekliliğini teyid etmişlerdir. Bu çerçevede, uluslararası sorunların çözümlenmesinde Birleşmiş Milletlerin rolünün güçlendirilmesi gereğini vurgulamışlardır.

Taraflar, İsrail'in Arap ulusuna ve ülkelerine karşı saldırı ve genişleme politikası sonucunda Orta-Doğu bölgesindeki durumda beliren kötüye gidişten duydukları büyük kaygıyı belirtmişlerdir. Taraflar, ayrıca, Filistin halkının milli, meşru ve vazgeçilmez hakları ve kendi toprakları üzerinde bağımsız devlet kurma hakkı yeniden sağlanmadan ve İsrail işgal altındaki tüm Arap topraklarından tamamen çekilmeden, Orta-Doğu sorununa adil ve kalıcı bir çözüm bulunamayacağı hususunda da mutabık kalmışlardır. Taraflar, Filistin halkının yegâne meşru temsilcisi olarak Filistin Kurtuluş Örgütüne sağladıkları sürekli desteklerini ve Orta-Doğu'da adil ve kalıcı bir barış yönündeki bütün çabalara FKÖ'nün katılmasının gereğini de vurgulamışlardır.

Kuveyt tarafı Türkiye'nin bu konudaki adilane tutumu ve Arap davalarına gösterdiği destekten dolayı takdirlerini bildirmiştir.

Taraflar, bu çerçevede, İsrail'in Lübnan'a karşı giriştiği saldırı-
gan hareketleri, bu ülkenin içişlerine müdahale teşebbüslerini, ma-
sum kişilere karşı ısrarla yönelttiği saldırıları ve Lübnan'ın güven-
liğini devamlı ihlâl etmesini kınamışlardır. Taraflar, Lübnan'da ba-
rış ve istikrarın sağlanması yönündeki bütün çabaların desteklen-
mesi ve bu ülkenin meşru otoritesi altında güvenliğinin, egemenli-
ğinin, birliğinin, bağımsızlığının ve toprak bütünlüğünün korunması
gerekliğini vurgulamışlardır.

Taraflar, İslâm ülkeleri arasında çeşitli alanlardaki dayanışma
ve işbirliğinin geliştirilmesi yönündeki inançlarını ifade etmişlerdir.
Taraflar, İslâm Konferansı Örgütünün rolünün güçlendirilmesi yö-
nündeki çabalarını sürdürmek hususunda kararlılıklarını belirtmiş-
lerdir.

Taraflar, dünya barış ve güvenliği için bir tehdit olarak gördük-
leri silahlanma yarışındaki artma eğiliminden duydukları kaygıyı
dile getirmişlerdir. Silahlanma yarışının sınırlandırılması ve dün-
yadaki bütün ulusların refahı ve ilerlemesi için ülkeler arasında
olumlu ve yapıcı işbirliğine ilişkin çabaların güçlendirilmesi gerek-
liliğini teyid etmişlerdir.

Taraflar, Irak ile İran arasında devam eden silahlı çatışmaya
ilişkin olarak derin kaygılarını belirtmişlerdir.

Aynı zamanda, bu ihtilâfa kısa sürede sulhçu bir çözüm bulun-
ması ümidini ifade etmişlerdir. Bu konuda, ihtilâfa sulhçu bir çö-
züm bulunmasına yönelik İslâm Konferansı çabalarını destekledik-
lerini teyid etmişlerdir. Taraflar, Afganistan'da süregelenmekte olan
durumdan dolayı kaygılarını dile getirmişlerdir. Afganistan soru-
nunun bu ülkenin egemenlik ve bağımsızlığına saygı esasına dayalı
bir şekilde çözümlenmesi gerektiği inancındadırlar.

Taraflar, Körfez Bölgesinde güvenlik ve barışın korunmasının
Bölge ülkelerinin sorumluluğu altında olduğu görüşündedirler. Ta-
raflar, bu bölgenin dış müdahalelerden korunmasının gerekliliğini
vurgulamışlardır. Bu çerçevede, Kuveyt tarafı, üye ülkeler halkla-
rının ümit ve istemlerini yansıtan Körfez Arap Devletleri İşbirliği
Konseyi'nin üyeleri arasındaki işbirliğinin güçlendirilmesi ve refah-
ları için sosyo-ekonomik yapılarının takviyesi yönündeki temel
amaçlarını izah etmiştir. Türk tarafı, Konsey'in amaçlarının gerçek-
leşmesi için başarı dileyerek bu olumlu adımı desteklediğini ifade
etmiştir.

Taraflar, uluslararası ekonomik durumu gözden geçirirken ge-
lişme yolundaki ülkelerin kalkınmasının hızlandırılmasının önemini

ve gelişmiş ve gelişmekte olan bütün ülkelerin yararına yeni bir uluslararası ekonomik sistem kurulmasında gelişmiş ülkelerin faal şekilde katkıda bulunması ihtiyacını vurgulamışlardır. Taraflar, iki ülke arasındaki ekonomik ilişkileri incelerken, mevcut ticari, iktisadi ve mali işbirliğini güçlendirmek gereği üzerinde görüşlerinin birleştiğini memnuniyetle kaydetmişlerdir.

Ekonomilerinde karşılıklı çıkarlarına hizmet edecek şekilde, daha geniş ticaret, turizm, hizmet ve yatırım akımlarına müsait bir iklimi teşvik etmek ve bunun devamlılığını sağlamak üzere, genel bir çerçeve geliştirerek aralarındaki işbirliğinde yeni bir hamle yapmak hususunda mutabakata varmışlardır.

Böyle bir çerçevenin geliştirilmesinin, gerek ikili düzeyde, gerek ilgilenecek diğer tarafların da katılabileceği, tarım ve petro-kimya ile ilgili sanayiler, haberleşme, ulaştırma ve diğer altyapı projeleri ile turizm ve diğer hizmet alanlarında ortak yatırımlar bakımından yapacakları işbirliğinde geniş boyutlar sağlayacağı inancındadırlar.

Taraflar, işadamları, sanayiciler ve ilgili resmi ve özel mali kuruluşların temsilcileri arasında temasların artırılmasını teşvik etmeyi kararlaştırmışlardır.

Bu görüşler ışığında, projeler üzerinde yatırım işbirliği, bankacılık ve diğer mali münasebetler ve transit ve ulaştırma kolaylıkları bakımından mevcut imkânları incelemek ve mümkün olduğu takdirde anlaşmalar geliştirmek ve akdetmek amacıyla, kısa zamanda toplantılar yapacaklarını kaydetmişlerdir.

Kuveyt Devleti Emiri Şeyh Jaber Al Ahmad Al Sabah Türkiye'de kendisine ve beraberindeki heyete gösterilen sıcak ve samimi konukseverlikten dolayı en derin takdir duygularını belirtmiştir. Kuveyt Devleti Emiri Şeyh Jaber Al Ahmad Al Sabah, Türkiye Cumhuriyeti Devlet Başkanı Orgeneral Kenan Evren'i Kuveyt'e resmi bir ziyarette bulunmaya davet etmiştir. Bu davet memnunlukla kabul edilmiştir.

TÜRKİYE-PAKİSTAN ORTAK BASIN BİLDİRİSİ

1. Pakistan İslâm Cumhuriyeti Başkanı General Zia-Ül Hak'ın daveti üzerine Türkiye Cumhuriyeti Devlet Başkanı Orgeneral Kenan Evren ve kerimeleri Bayan Miray Evren 22-27 Kasım 1982 tarihleri arasında Pakistan'a resmi bir ziyarette bulunmuşlardır.

2. Türkiye Cumhuriyeti Devlet Başkanına Türk Deniz Kuvvetleri Komutanı ve Milli Güvenlik Konseyi Üyesi Oramiral Nejat Tümer, Dışişleri Bakanı İlder Türkmen, Adalet Bakanı Cevdet Mentеш ve yüksek seviyedeki heyet mensupları refakat etmişlerdir.

3. Pakistan'da buldukları sırada Türkiye Cumhuriyeti Devlet Başkanı ve beraberindeki heyet İslamabad, Peşaver, Lahor ve Karaçi'yi ziyaret etmişler ve gittikleri her yerde çok eskilere dayanan İslam yakınlığı ve kardeşliği ile ortak kültürel ve tarihi tecrübe ve değerleri yansıtan içten gelen sevgi ve sıcak bir hüsnükabulle karşılanmışlardır.

4. Orgeneral Evren, ülkeyi ziyareti sırasında General Zia-Ül Hak'ın dinamik liderliği altında Pakistan Hükümetince yürütülen dirayetli ve yapıcı politika sonucunda, son yıllarda kalkınma alanında kaydedilen önemli başarılarından çok etkilenmişlerdir.

5. İki Devlet Başkanı önemli ikili, bölgesel ve uluslararası sorunları içeren kapsamlı görüşmelerde bulunmuşlardır. Bu görüşme teatisi, Türkiye ile Pakistan arasında mevcut yakın ve samimi ilişkileri her türlü imkanı kullanarak takviye etmek hususundaki kararlılıklarının teyidine imkan sağlamıştır.

6. Görüşmeler sırasında Türkiye Devlet Başkanına Deniz Kuvvetleri Komutanı ve Milli Güvenlik Konseyi Üyesi Oramiral Nejat Tümer, Dışişleri Bakanı İlder Türkmen, Adalet Bakanı Cevdet Mentеш, Türkiye'nin İslamabad Büyükelçisi Ayhan Kamel, Dışişleri Genel Sekreter Yardımcısı Büyükelçi Nazmi Akıman ve diğer yüksek seviyedeki heyet mensupları, Pakistan Başkanı'na ise Dışişleri Bakanı Agha Shahi, Ortak Kurmay Başkanı Orgeneral Muhammed İkbâl Han, Maliye Bakanı Gülah İshan Han, Sanayi Bakanı İlahi Buksh Soomro, Adalet Bakanı Sharifuddin Pirzade, Devlet Başkanlığı Kurmay Başkanı Korgeneral K.H. Arif, Dışişleri Sekreteri Riaz

Piracha Ankara'daki Pakistan Büyükelçisi M.M. Abbas ve diğer yüksek seviyedeki heyet mensupları refakat etmişlerdir.

7. İki Devlet Başkanı, Bakanlar düzeyindeki Türk-Pakistan Karma Komisyonu'nun 10-12 Kasım 1981 tarihlerinde yapılan 3. dönem toplantısında, ekonomik, ilmi ve teknik sahalarda ilişkileri hızlandırıp güçlendirmek amacıyla alınan önemli kararları memnunlukla kaydetmişlerdir. Devlet Başkanları, ulaştırma ve telekomünikasyon kolaylıklarının geliştirilmesi, iş çevrelerince ticaret imkânlarının daha iyi tanınması ve bankacılık hizmetlerinin iyileştirilmesi suretile iki ülke arasındaki ticaret hacminin artırılması gereğini vurgulamışlardır.

8. Sınai sahadaki işbirliğinin önemini belirleyen iki Devlet Başkanı, traktör, otomotiv sanayi parçaları, elektronik malzeme imali gibi uygun sektörlerde ortak girişim imkanlarını incelemek hususunda mutabık kalmışlardır. Devlet Başkanları, proje düzeyinde ileri bilgi sistemleri ve ortak mühendislik istişare hizmetleri konusunda daha geniş bir işbirliğini de arzuladıklarını açıklamışlardır. Türk tarafı, Pakistan Hükümetinin Türkiye'den traktör aksamı ve yedek parça satınalmı konusunu aktif ve olumlu bir şekilde ele almasından dolayı takdir ve memnuniyetini dile getirmiştir.

9. İki Devlet Başkanı ülkeleri arasında teknik ve ilmi işbirliği anlaşmasının imzalanmış olmasını memnunlukla karşılamışlar ve komisyonun tavsiyelerinin uygulanması ve Türkiye-Pakistan arasında ekonomik ve teknik işbirliği sahalarının genişletilmesi amacıyla her çabanın gösterilmesi hususunda mutabık kalmışlardır.

10. Taraflar, Dışişleri Bakanları arasında muntazam ikili istişareler yapılmasını kararlaştırmışlar, aynı zamanda iki ülke halkı arasında temasların artırılması gereğini vurgulamışlardır.

11. Uluslararası durumu inceleyen iki Devlet Başkanı, iki ülkenin görüşlerinde büyük uyum olduğunu memnunlukla kaydetmişlerdir. Devlet Başkanları, Türkiye ve Pakistan arasında sıkı bir işbirliği ve anlayışın iki ülkenin çıkarları ile bölge barış ve güvenliğine hizmet ettiğinde görüş birliğine varmışlardır.

12. İki Devlet Başkanı, sürekli bir barışa ulaşılması için bütün devletlerin, egemen eşitlik, ulusal bağımsızlık ve toprak bütünlüğüne saygı, içişlerine müdahale etmeme, kuvvet kullanılması veya tehdidinden vazgeçme, uluslararası anlaşmazlıkların Birleşmiş Milletler yasası uyarınca barışçı yollardan çözülmesi ilkelerine özenle riayet etmelerinin zaruri olduğu hususundaki kanaatlarını tekrarlamışlardır.

13. Bölgenin güvenlik ortamında özlü bir değişiklik yaratan yabancı askeri müdahale sonucunda bugün Afganistan'da beliren elim durumu gözden geçiren taraflar, soruna B.M. ve İslam Konferansı kararlarında belirtilen ilkeler uyarınca siyasi bir çözüm bulunması gereğinde anlaşmışlardır.

14. Halen dünyada en geniş göçmen kitlesini teşkil eden Afgan Mültecilerinin ızdırabından derin üzüntü duyan taraflar, bu mültecilerin acılarını azaltmaya ve yurtlarına güvenli ve haysiyetli bir şekilde dönebilmelerini sağlayacak şartları vucuda getirmeye yönelik uluslararası çabaları desteklediklerini belirtmişlerdir.

15. Devlet Başkanları İran ile Irak arasında bölgedeki sulh ve istikrarı tehlikeye düşüren ve kardeş kanı döken çatışmadan dolayı duydukları devamlı üzüntüyü dile getirmişlerdir. Bu esef verici çatışmanın sona erdirilebilmesi için İran ile Irak arasındaki temelde yatan sorunların çözümüne yönelik çabalar çerçevesinde işbirliğini yürütmek için hazır olduklarını ifade etmişlerdir.

16. Orta Doğu sorunu ile ilgili olarak Devlet Başkanları, kapsamlı, adil ve kalıcı bir çözümün, ancak İsrail'in Kudüs dahil işgal ettiği bütün Arap topraklarından çekilmesi ve Filistin halkının, kendi bağımsız devletini kurma hakkı da dahil olmak üzere vazgeçilmez haklarının tanınması suretiyle bulunacağı yolundaki inançlarını tekrarlamışlardır. Ayrıca, Filistin halkının yegane temsilcisi olan Filistin Kurtuluş Teşkilâtı bütün barış çabalarına katılmadığı takdirde çözüme imkan olmadığını teyid etmişlerdir.

17. Kudüs'ün statüsü ile ilgili olarak İsrail'in emrivaki yaratma teşebbüslerinin uluslararası hukuk çerçevesinde hiçbir geçerliliği bulunmadığı ve keenlem yekun olduğu husundaki inançlarını tekrar belirtmişlerdir. Ayrıca, İsrail'in bu yoldaki davranışlarının, Kudüs'e derin tarihi, dini ve manevi önem atfeden İslam Dünyasına karşı devamlı bir tahkir teşkil ettiğini vurgulamışlardır.

18. Pakistan Başkanı, Simla anlaşması ruhuna uygun olarak ve ulusların egemen eşitliği esasına dayanarak Hindistan'la ilişkilerini normalleştirmek hususunda samimi arzu gösterdiklerini Türkiye Devlet Başkanına belirtmiştir. Pakistan'ın Hindistan'la silah yarışına girmediğini ve karşılıklı olarak güven arttırıcı teminatlar verilmesini görüşmeyi istediğini teyid etmişlerdir. Pakistan ayrıca, Güney Asya Bölgesinde uygun alanlarda karşılıklı yarar sağlayacak bölgesel işbirliğine verdiği önemi tebaruz ettirmiştir.

19. Türkiye Devlet Başkanı, ülkesi için özellikle önem taşıyan sorunlar hakkında Pakistan Devlet Başkanına bilgi vermiş ve bu

meyanda Kıbrıs sorununa barışçı yollarla ve Adada Kıbrıs Türkleri ile Kıbrıs Rumları arasında Birleşmiş Milletler Genel Sekreterinin gözetimi altında yapılan toplumlararası görüşmeler çerçevesinde bir siyasi çözümü kolaylaştırmak için Türk Hükümetinin sarfettiği çabaları, izah etmiştir.

20. İki Devlet Başkanı Körfez Ülkeleri Bölgesel İşbirliği Konseyi'nin kurulmasını memnuniyetle karşılamışlar ve Körfez Bölgesinin güvenlik ve istikrarının korunmasının münhasıran kıyı Devletlerinin sorumluluğu altında olduğunu teyid etmişlerdir.

21. Diplomatların öldürülmesi ve uçak kaçırma suçları dahil uluslararası terörizmin her şekli üzerinde ciddiyetle duran iki Devlet Başkanı uluslararası topluma yönelik bu ortak tehdidi etkin bir şekilde önlemek amacıyla bütün ülkelerin işbirliği yapması için çağrıda bulunmuşlardır. Süratle tırmanarak bütün dünyada çok büyük sayıda masum insanın hayatını kaybetmesine sebep olan terörizm karşısında derin kaygılarını belirtmişler ve Birleşmiş Milletlerin bu konudaki kararlarının tam anlamıyla uygulanması için çağrıda bulunmuşlardır.

22. Türkiye Devlet Başkanı'nın ziyareti sırasında Türk ve Pakistan Adalet Bakanları iki ülke arasında ceza işlerinde adli yardımlaşma sözleşmesini imzalamışlardır. Ayrıca önümüzdeki üç yılı kapsayan Kültür Değişim Programı imzalanmıştır.

23. Türkiye Devlet Başkanı Orgeneral Evren Kardeş Pakistan'ın Atatürk'ün Yüzüncü Yıl kutlamasına katılmasını takdirle kaydettikten sonra Başkan Zia Ül Hak aracılığıyla Pakistan halkına içten teşekkürlerini sunmuştur.

24. Türkiye Cumhuriyeti Devlet Başkanı Pakistan'ı ziyareti sırasında kendisine ve beraberindeki heyete gösterilen sevgi dolu karşılama ve sıcak misafirperverlik dolayısıyla Pakistan İslam Cumhuriyeti'nin Başkanına ve Kardeş Halkına samimi duygu ve teşekkürlerini ifade etmiştir.

25. Türkiye Devlet Başkanı Orgeneral Kenan Evren Pakistan İslam Cumhuriyeti Başkanı General Zia Ül Hak'ı Türkiye'ye resmi ziyarette bulunmaya davet etmiştir. Bu davet teşekkürle kabul edilmiştir. Ziyaretin tarihi diplomatik yollarla tesbit edilecektir.

...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...

...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...

...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...

...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...

...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...

...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...

...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...

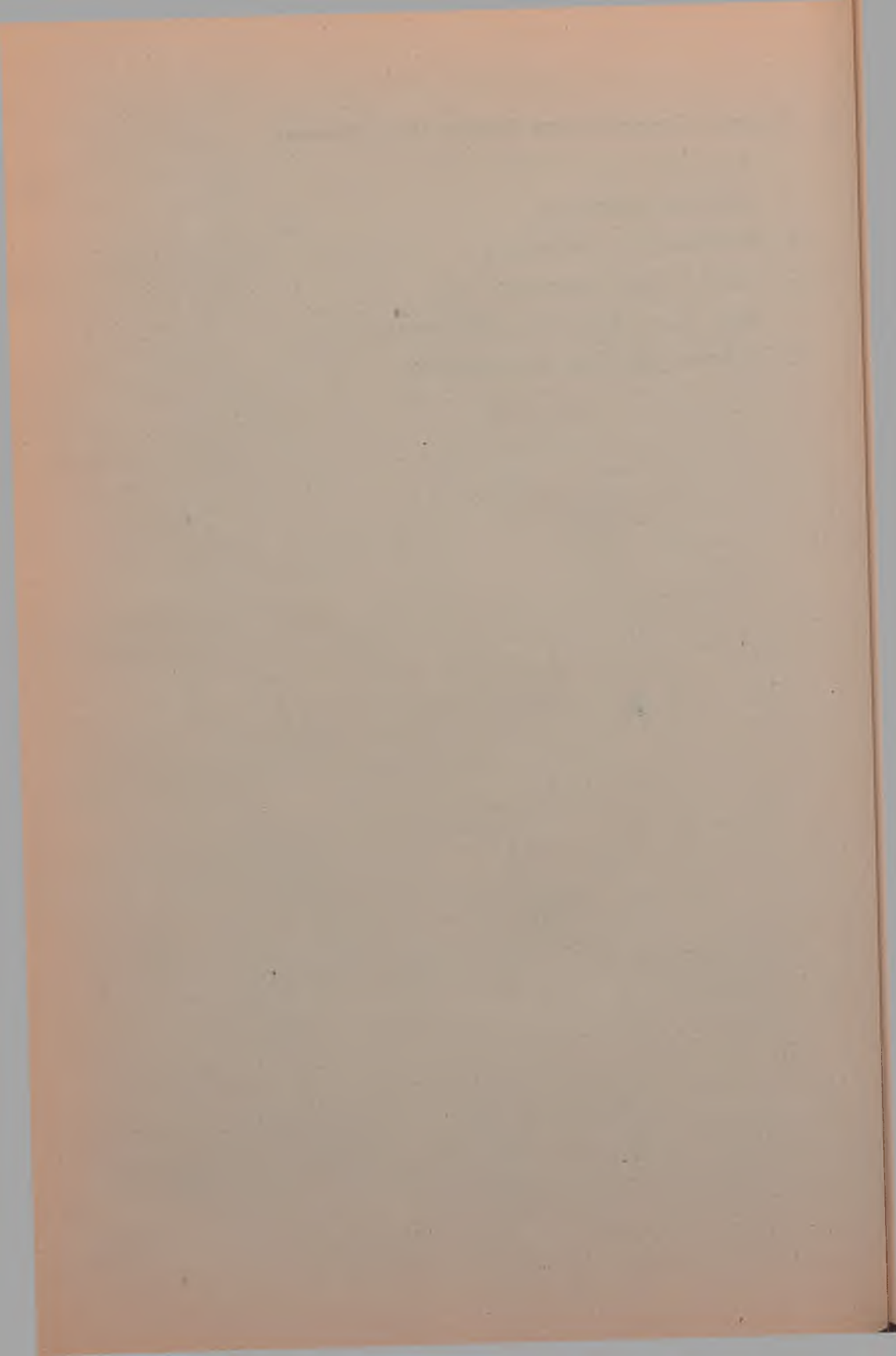
...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...

...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...

4. Tarihçeye Geçmesi Uygun Görülen Diğer Hususlar

- A. Kültürel Faaliyetler
- B. Enformasyon Faaliyetleri
- C. Yayın, Arşiv, Araştırma
- D. Bina, Taşıt, Konukevi, Haberleşme
- E. Sınırlar, İade Talepleri, Saldırıları

A. KÜLTÜREL FAALİYETLER

— ATATÜRK'ün Doğumunun 100. Yıldönümünü yurtdışında kutlama faaliyetleri :

- * 19 Mayıs 1981 - 19 Mayıs 1982 devresi, UNESCO tarafından «Atatürk Yılı» ilân edilmiştir.
- * Atatürk'ün Selânik'de doğduğu ev onarılarak, törenle müze haline getirilmiştir.
- * Paris'te UNESCO Genel Merkezinde ve çeşitli ülkelerde Türk Haftaları ve Türk Günleri düzenlenmiştir.
- * Birçok ülkede «Fotoğraflarla Atatürk ve Türkiye», «Seramik», «Çağdaş Türk Resimleri» ve «El Sanatları» sergileri açılmıştır.
- * Atatürk ve Türkiye hakkında muhtelif konferanslar, sempozyum, kollokyum ve seminerler tertip edilmiştir.
- * Çok sayıda sanatçımız yurt dışında konserler vermişler, folklor gösterilerinde bulunmuşlardır.
- * ABD'de birçok eyalet ve şehirler «Atatürk Günleri» ilân ederek bu yolda bildirimler yayımlamışlardır.
- * Bazı Batı ülkelerinde büyük gazete ve dergiler Atatürk Yılı dolayısıyla özel sayı ve ilâveler yayımlamışlardır.
- * Atatürk ve Türkiye hakkında yurt içinde ve dışında yayımlanmış eserler satın alınmış, tercüme ettirilerek basılmış ve Bakanlıkça hazırlanan diğer eserlerle birlikte Dış Temsilciliklerimize toplam 60 tondan fazla dağıtım yapılmıştır.
- * Mayıs 1981'de Kopenhag'daki Tussaud Mumyalar Müzesine törenle Atatürk'ün mumyası yerleştirilmiştir.
- * Atatürk Yılı dolayısıyla Bangladeş, Mısır, Tunus, Pakistan, Moritanya ve Gine özel Atatürk Pulu çıkartmışlardır.
- * 26 Haziran 1981'de Yugoslavya'nın Manastır Kentinde Atatürk'ün okuduğu Askeri İdadi'ye konulan Atatürk Büstü Dışişleri Bakanımız tarafından açılmış; bu vesileyle bir fotoğraf sergisi ve folklor gösterisi gerçekleştirilmiştir.

* 30 Eylül 1981'de BM'de yapılan törende, BM Genel Sekreterine Dışişleri Bakanımızca bir Atatürk Armağanı verilmiştir.

* Çeşitli ülkelerin radyo ve televizyonlarında Atatürk ve Türkiye hakkında filmler ve programlar yer almıştır.

— Yıl içinde aşağıdaki ülkelerle Kültürel Değişim Programları imzalanmıştır:

Polonya	30.1.1981, Varşova
İngiltere	2.4.1981, Londra
Romanya	14.4.1981, Ankaar
Mısır	22.4.1981, Ankara
Irak	12.8.1981, Ankara
Arnavutluk	4.9.1981, Ankara
Belçika	24.9.1981, Ankara
F. Almanya	27.11.1981, Bonn
Pakistan	23.11.1981, İslamabad
Suriye	10.12.1981, Ankara
Macaristan	5.2.1981, Budapeşte
Çekoslavya	30.6.1981, Prag

— Düzenlenen SERGİLER :

«Ressam Rahmi Pehlivanlı»nın sergisi, Kahire, Mart 1981

«Atatürk'ün Libya Tarihi ve Milli Mücadelesindeki Rolü» fotoğraf sergisi, Libya, Eylül 1981

«Atatürk Fotoğraf Sergisi», Arnavutluk, 15 Ekim 1981

«Türk El Sanatları Sergisi», Londra Etnoğrafya Müzesi, Kasım 1981.

«Çağdaş Türk Resmi Sergisi», Ürdün, 12 Kasım 1981

«Atatürk ve Türkiye» fotoğraf sergileri, Pakistan, Aralık 1981.

«XIII. Uluslararası Çağdaş Sanat Yarışması (Fransa, Clermont-Ferraud)»na iki sanatçımız 30 tabloyla katılarak grup birincisi olmuşlardır.

- Aralık 1981'de Pakistan'ın çeşitli kentlerinde Türk Günleri gerçekleştirilmiş ve bir halkoyunları grubumuz gösteriler yapmıştır.
- Haziran 1981'de bir folklor ekibimiz Balkan Folklor Festivaline katılmıştır.
- Mayıs/Haziran 1981'de Devlet Halk Dansları Topluluğu, ABD ve Meksika'nın muhtelif şehirlerinde gösteriler yapmıştır.
- Eylül 1981'de Bonn'da düzenlenen Türk Kültür Haftası çerçevesinde çeşitli faaliyetler yer almıştır.
- UNESCO 1981/83 Katılma Programından, 100.000 dolar civarında proje yardımı sağlanmıştır.
- 4-8 Kasım 1981 tarihlerinde UNESCO Genel Direktörü Amadou Muhtar M. Bow Türkiye'yi ziyaret etmiştir.
- 10-18 Kasım 1981'de Avrupa Konseyi Genel Sekreterliği Eğitim Kültür ve Spor Dairesi Müdürü Marschall Von Biberstein ve eşi ülkemizi ziyaret etmiştir.

B. ENFORMASYON FAALİYETLERİ

1981 Yılı içerisinde :

* Devlet Başkanı	21
* Başbakan	6
* Dışişleri Bakanı	19

yabancı basın mensubuna mülakat vermişlerdir.

Aynı yıl içinde yurdumuza gelen yabancı gazeteciler ile Radyo-Televizyon mensuplarının sayısı ise şöyledir :

*Muhabir ve muharrirler	53
*Radyo-TV Ekipleri	45

1981 YILINDA YABANCI BASINDA

— YER ALAN ÖZEL TÜRKİYE İLAVELERİ —

1. Süddeutsche Zeitung	Nisan-81
2. Financial Times Survey	Mayıs-81
3. International Daily News	Haziran-81
4. Newsweek	Haziran-81
5. Guardian	Ağustos-81
6. 8 Days	Kasım-81
7. Wall Street Journal	Aralık-81
8. Die Presse	Aralık-81

BAKANLIĞIMIZLA İŞBİRLİĞİ VE KOORDİNASYON HALİNDE

TÜRKİYE RADYO-TELEVİZYON KURUMU VE ANADOLU

AJANSI'NIN 1981 TARİHİNDE İLGİLİ ÜLKE

KURULUŞLARI İLE YAPTIĞI ANLAŞMALAR :

TRT :

TRT-Romen TV'si İşbirliği Protokolü 14 Nisan 1981

AA :

AA-Bangladeş (BSS) 9 Mart 1981

AA-İran (PARS) 21 Mayıs 1981

AA-İrak (İNA) 8 Ağustos 1981

AA-Portekiz (ANOP) 29 Eylül 1981

AA-Endonezya Haber Ajansı (ANTARA) 9 Kasım 1981

C. YAYIN, ARŞİV, ARAŞTIRMA

- ATATÜRK'ün Doğumunun 100. Yılı münasebetiyle hazırlanmasına karar verilen Atatürk Özel Belgeliği isimli yayın dizisi cümlesinden olarak, Arşiv Dairemizce derlenen «Atatürk-Milli Dış Politika» başlıklı belgesel kitap (I. Cilt: 1919-23), (II. Cilt: 1923-38), her ciltte Bakanlığımız Arşivinden seçilen 100 belge olmak üzere, Kültür Bakanlığına teslim edilmiştir.
- TBMM binasında açılacak «Cumhuriyet Müzesi»ne, 1923-60 dönemine ait 50 siyasi anlaşma renkli negatif filmleri, 37 adet çeşitli belge fotoğrafları ve 56 adet resim olmak üzere toplam 143 belge tevdi edilmiştir.
- Osmanlı Arşivlerini Tasnif ve Türkçeleştirme çerçevesinde İngiliz, Amerikan ve Fransız diplomatik arşivlerinden alınan çok sayıda mikrofilm incelenmiş ve Genel Müdür Bilâl N. Şimşir tarafından hazırlanan şu kitaplar baskıya verilmiştir:
  - * İngiliz Belgelerinde Osmanlı Ermenileri, Cilt I (1856-1880)
  - * Ege Sorunu - Belgeler, Cilt II

D. BİNA, TAŞIT, KONUKEVİ, HABERLEŞME

- Trablus Büyükelçiliği Kançılara binası arsası satın alınmıştır. Bu arsada Libya'daki Türk girişimcilerince Kançılara binası inşa edilmesi öngörülmüştür. İnşaata 1982 yılında başlanmıştır.
Karaçi Başkonsolosluğu binaları, üzerinde daha uygun binalar inşa edilecek bir arsa ile takas edilmiştir.
- 1981 yılı içinde 14 Büyükelçiliğimiz için zırhlı otomobil satın alınmıştır.
- Cumhurbaşkanımızın direktifleri gereğince Devlet Konuk Evi olarak düzenlenecek Ankara Palas'ın tefriş, kullanım ve yönetimi Bakanlığımızın sorumluluğuna verilmiş olup, binanın onarım ve restorasyonu ile görevlendirilen Bayındırlık Bakanlığı ile yakın işbirliği halinde çalışmalar sürdürülmüştür.
- Yıl içinde 3 Büyükelçiliğimizde yeni telsiz istasyonları kurulmasıyla, dış temsilciliklerimizde mevcut muhabere cihazlarının sayısı 51'e (47 telsiz istasyonu ve 4 teleks) yükselmiştir.
- Merkezdeki verici istasyonumuza 4 adet yeni ünite eklenmiş, bunlara 2 adet log-periodik anten kurulmuştur.
- Haber Merkezinin telgraf trafiği 160.000.000 grup olmuştur.

E. SINIRLAR, İADE TALEPLERİ, SALDIRILAR

- Suriye Dışişleri Bakanına, Haziran 1981'deki ziyaretinde, Türk-Suriye sınırının rödemarkasyonuna gidilmesi konusu açılmış; ancak Suriye'den bugüne kadar olumlu cevap alınmamıştır. Suriye sınırında üç bölgede mevcut sınır hattı anlaşmazlığının siyasi alana intikal etmeden çözümlenmesi yolunda ilgili kuruluşlarla yapılan toplantılar sonucu hudut makamlarımıza gerekli talimat verilmiştir.
- İran'ın İstanbul Başkonsolosluğunun 6.10.1981'de İran'daki yönetim aleyhtarı öğrenciler tarafından basılmasından sonra 27 öğrenci güvenlik kuvvetlerimizce tutuklanmıştır. Avrupa ve Amerika'daki kuruluşlar ve Uluslararası Af Örgütünden öğrencilerin İran'a iade edilmemesi yolunda gelen çok sayıda talebe karşı, iadenin sözkonusu olmadığı bildirilmiştir.
- 1981 yılında yarısı F. Almanya'dan olmak üzere, 30 suçlu iade talebimiz olmuştur.

Bu taleplerden 7'si Almanya'dan olmak üzere, 13 adedi kabul edilmiş ve iade gerçekleşmiştir.

7 iade talebimiz reddedilmiştir.

Diğer taleplerimiz, yabancı makamlarca inceleme 1981'de sona ermediğinden, 1982 yılına intikal etmiştir.

- 15 Ağustos 1981 tarihinde Köln Başkonsolosluğumuz, aşırı solcu-bölücü eylemciler tarafından bir süre işgal edilmiştir.
- **Ermeni terörizmi;**

- * 14 Ocak 1981, Paris, Maliye Müşaviri Ahmet Erbeyli'nin arabasına bomba yerleştirilmesi (ASALA)
- * 4 Mart 1981, Paris, Çalışma Müşaviri Reşat Morali ve Din Görevlisi Tecelli Arı'nın şehit edilmeleri (ASALA)
- * 3 Nisan 1981, Kopenhag, Çalışma Müşavirinin ağır yaralanması (Adalet Komandoları ve ASALA)
- * 9 Haziran 1981, Cenevre, Başkonsolosluk Sekreteri M.S. Yengüz'ün şehit edilmesi (ASALA)
- * 11 Haziran 1981, Paris, THY Bürosunun işgali (Ermeni Kurtuluşu)

- * 16 Eylül 1981, Kopenhag, THY Bürosuna bombalı saldırı (ASALA)
- * 24 Eylül 1981, Paris, Başkonsolosluğumuzun 4 Ermeni terörist tarafından işgali; Koruma Görevlisi Cemal Özen'in şehit olması ve Başkonsolos Kaya İnal'ın ağır yaralanması (ASALA)
- * 25 Ekim 1981, Roma, İkinci Kâtip Gökberg Ergenekon'un hafif yaralanması (ASALA)
- * 20 Kasım 1981, Los Angeles, Başkonsolosluğumuza bombalı saldırı (Adalet Komandoları)

1. The first part of the document is a list of names and titles, including 'The Hon. Mr. Justice G. D. Ritchie', 'The Hon. Mr. Justice G. D. Ritchie', and 'The Hon. Mr. Justice G. D. Ritchie'. The names are listed in a column on the left side of the page.

2. The second part of the document is a list of names and titles, including 'The Hon. Mr. Justice G. D. Ritchie', 'The Hon. Mr. Justice G. D. Ritchie', and 'The Hon. Mr. Justice G. D. Ritchie'. The names are listed in a column on the left side of the page.

3. The third part of the document is a list of names and titles, including 'The Hon. Mr. Justice G. D. Ritchie', 'The Hon. Mr. Justice G. D. Ritchie', and 'The Hon. Mr. Justice G. D. Ritchie'. The names are listed in a column on the left side of the page.

4. The fourth part of the document is a list of names and titles, including 'The Hon. Mr. Justice G. D. Ritchie', 'The Hon. Mr. Justice G. D. Ritchie', and 'The Hon. Mr. Justice G. D. Ritchie'. The names are listed in a column on the left side of the page.

5. The fifth part of the document is a list of names and titles, including 'The Hon. Mr. Justice G. D. Ritchie', 'The Hon. Mr. Justice G. D. Ritchie', and 'The Hon. Mr. Justice G. D. Ritchie'. The names are listed in a column on the left side of the page.

6. The sixth part of the document is a list of names and titles, including 'The Hon. Mr. Justice G. D. Ritchie', 'The Hon. Mr. Justice G. D. Ritchie', and 'The Hon. Mr. Justice G. D. Ritchie'. The names are listed in a column on the left side of the page.

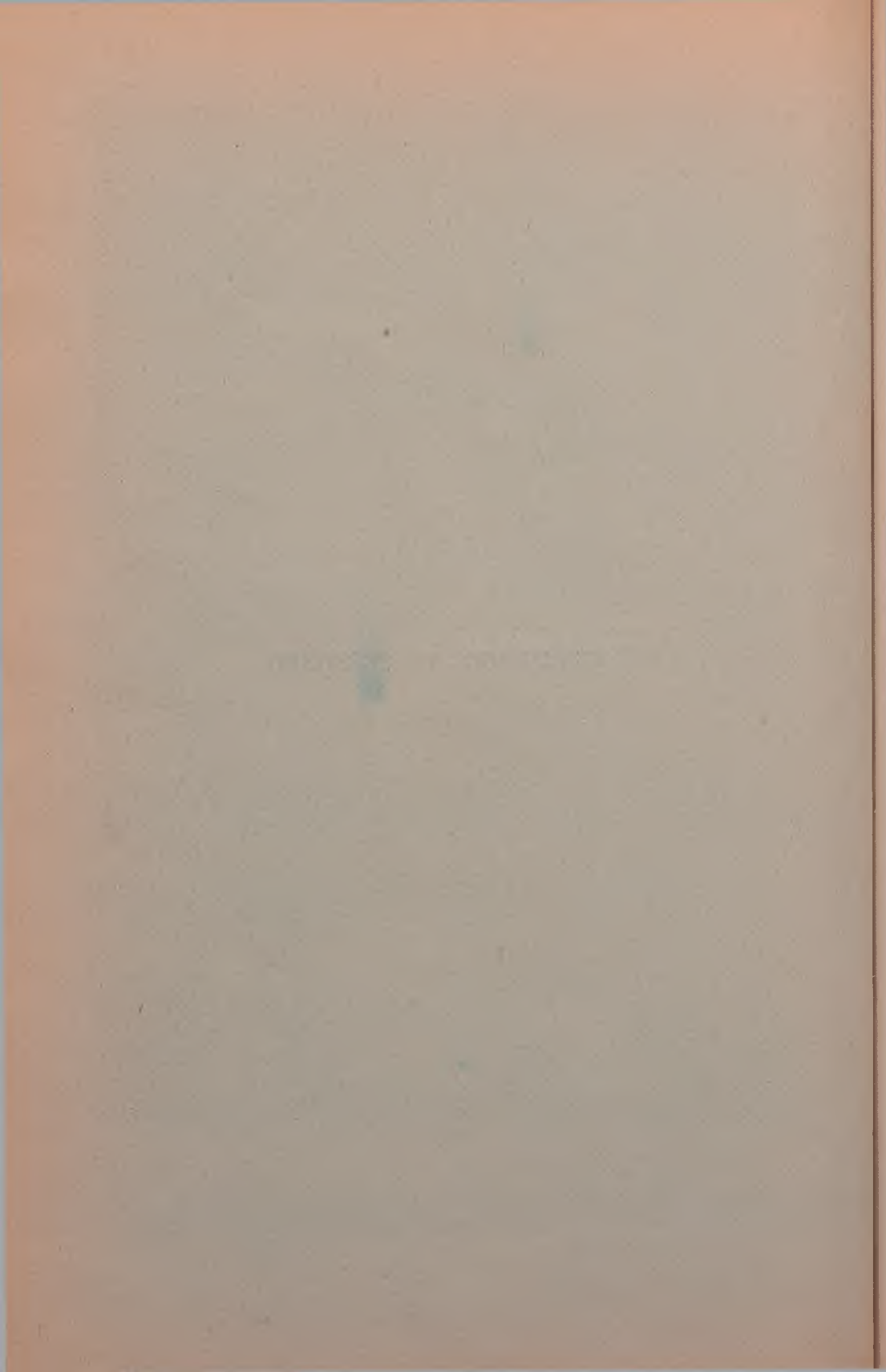
7. The seventh part of the document is a list of names and titles, including 'The Hon. Mr. Justice G. D. Ritchie', 'The Hon. Mr. Justice G. D. Ritchie', and 'The Hon. Mr. Justice G. D. Ritchie'. The names are listed in a column on the left side of the page.

8. The eighth part of the document is a list of names and titles, including 'The Hon. Mr. Justice G. D. Ritchie', 'The Hon. Mr. Justice G. D. Ritchie', and 'The Hon. Mr. Justice G. D. Ritchie'. The names are listed in a column on the left side of the page.

9. The ninth part of the document is a list of names and titles, including 'The Hon. Mr. Justice G. D. Ritchie', 'The Hon. Mr. Justice G. D. Ritchie', and 'The Hon. Mr. Justice G. D. Ritchie'. The names are listed in a column on the left side of the page.

10. The tenth part of the document is a list of names and titles, including 'The Hon. Mr. Justice G. D. Ritchie', 'The Hon. Mr. Justice G. D. Ritchie', and 'The Hon. Mr. Justice G. D. Ritchie'. The names are listed in a column on the left side of the page.

ÜST YÖNETİCİLER VE PERSONEL

İler TÜRKMEN

Dışışleri Bakanı

İstanbul, 1927

10687

22.9.1980-

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY
540 EAST 57TH STREET
CHICAGO, ILL. 60637

DIŞIŞLERİ BAKANİ İLTER TÜRKMEN'İN ÖZGEÇMİŐİ

1927'de İstanbul'da doğan İlder Türkmen, 1945 Galatasaray Lisesi ve 1948-1949 Siyasal Bilgiler Okulu mezunudur. 1949 yılında Aday Meslek Memuru olarak Dışışleri Bakanlığına ğirmiş, 1949-1950 yıllarında I. Daire'de Aday Meslek Memuru, II. Dairede 1950-1952'de Aday Meslek Memuru ve III. Kâtip, 1952-1957'de NATO Daimi Temsilciliği'nde 3., 2. Kâtip ve Başkâtip, 1957-1959'da 2. Daire'de Başkâtip, 1959'da Siyaset Plânlama Başkan Muavini, 1959-1960'da Birleşmiş Milletler Daimi Temsilciliği Orta Elçilik Müsteşarı, 1960-1961'de Kahire Büyükelçiliği Ortaelçilik Müsteşarlığı görevinde bulunmuştur. 1961-1964 yıllarında Vaşington Büyükelçiliği Ortaelçilik Müsteşarı ve Büyükelçilik Müsteşarı olan Türkmen, 1964'de Genel Sekreterlik refakatında Daire Reis Muavini, 1964-1967'de Siyaset Plânlama Grubu Başkan vekili, Başkanı ve Daire Reisi, 1967-1968'de Genel Sekreter Siyasi İşler Yardımcısı, 1968-1972'de Atina Büyükelçisi, 1972-1975'de Moskova Büyükelçisi, 1975-1978'de Birleşmiş Milletler Türkiye Daimi Temsilcisi olmuş, 1978-1979'da Yüksek Müşavir (Merkezde), 1979-1980'de Birleşmiş Milletler Genel Sekreter Özel Temsilciliği görevinde bulunmuş, 1980 Ağustos ayında Dışışleri Bakanlığı Genel Sekreteri, 22 Eylül 1980'de de Dışışleri Bakanı olmuştur.

Türkmen, evli olup İngilizce, Fransızca ve Rusca bilmektedir.

THE HISTORY OF THE UNITED STATES
OF AMERICA

The history of the United States of America is a story of growth and expansion. It begins with the first European settlers in the early 17th century, who established colonies along the Atlantic coast. These colonies grew and developed, and by the mid-18th century, the thirteen original colonies had become a powerful and independent nation. The American Revolution (1775-1783) was a pivotal moment in the nation's history, as the colonies fought for and won their independence from Great Britain. The new nation was founded on the principles of liberty, justice, and equality, and it has since become a global superpower. The history of the United States is a testament to the resilience and ingenuity of the American people.

THE HISTORY OF THE UNITED STATES OF AMERICA

Kâmuran GÜRÜN

Genel Sekreter, Büyükelçi

İstanbul, 1924

10664

22.9.1980 - 1.10.1982

(28.2.1982'den itibaren Bakanlık Müsteşarı)

Oktay CANKARDEŞ

Genel Sekreter Siyasî İşler Yardımcısı, Büyükelçi

İstanbul, 1923

10686

12.11.1980 - 5.8.1981

(5.8.1981 - 28.2.1982 Genel Sekreter Yardımcısı

28.2.1982'den itibaren Müsteşar Yardımcısı)

T.C.
DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI
KÜTÜPHANESİ

Ö. Faruk ŞAHİNBAŞ

Genel Sekreter Müşterek Güvenlik İşleri Yardımcısı, Büyükelçi

İstanbul, 1927

10709

31.8.1978 - 11.8.1981

Halûk SAYINSOY

Genel Sekreter İdarî İşler Yardımcısı, Büyükelçi

İstanbul, 1927

10777

15.1.1980 - 4.8.1981

Rahmi GÜMRÜKÇÜOĞLU

Genel Sekreter İktisadî İşler Yardımcısı, Büyükelçi

Balçık, 1926

10717

15.1.1980 - 16.7.1981

Oktay İŞCEN

Genel Sekreter Enformasyon İşleri Yardımcısı, Büyükelçi

İstanbul, 1927

10697

28.11.1980 - 22.7.1981

(22.7.1981 - 28.2.1982 Gen. Sek. İktisadî İşler Yardımcısı

28.2.1982 - 22.10.1982 Müsteşar İktisadî İşler Yardımcısı)

Erdem ERNER

Genel Sekreter Kùltür İşleri Yardımcısı, Büyùkelçi

İstanbul, 1927

10669

20.11.1980 - 5.8.1981

Nurveş NUREŞ

İkili Ekonomik İşler Genel Müdürü

Salihli, 1932

11045

28.9.1978 - 30.1.1981

Hüseyin ÇELEM

İkili Siyasî İşler Genel Müdürü

İstanbul, 1937

11038

30.7.1979 - 26.2.1981

Reha AYTAMAN

Emlák İşleri Genel Müdürü

İstanbul, 1928

10713

1.10.1979 - 20.8.1981

Bedrettin TUNABAŞ

Kıbrıs-Yunanistan İşleri Genel Müdürü

Çengelköy, 1930

10845

31.8.1978 - 30.4.1982

Nüzhet KANDEMİR

Müşterek Güvenlik İşleri Genel Müdürü

İstanbul, 1934

10970

16.1.1980 - 6.6.1982

Selçuk N. TOKER

Protokol Genel Müdürü

Konya, 1931

10805

31.10.1980 - 28.8.1981

Taner BAYTOK

Stratejik Araştırmalar ve Silâhsızlanma Genel Müdürü

Eşme, 1936

11067

19.8.1981 - 1.9.1982

Tanju ÜLGEN

Evrak-Ulaştırma ve Arşiv Genel Müdürü

Ankara, 1936

11003

29.9.1980 - 23.9.1982

Filiz DİNÇMEN

Çok Taraflı Siyasî İlişkiler Genel Müdürü

Zonguldak, 1939

11102

16.9.1980 - 24.9.1982

Orhan AKA

Kültür İşleri Genel Müdürü

Üsküdar, 1931

11018

15.9.1980 - 31.12.1982

Salih DILER

Personel Genel Müdürü

Antalya, 1925

10689

19.8.1981 -

Zeki GÖNEN

Konsolosluk Genel Müdürü

Bursa, 1926

10759

2.1.1981 - 1.9.1981

Ömer E. LÜTEM

Personel Genel Müdürü

İstanbul, 1933

10972

18.1.1980 - 19.8.1981

Kaya G. TOPERİ

Enformasyon Genel Müdürü

Ankara, 1933

10965

31.10.1980 - 5.8.1981

Oktay EVİN

İdari İşler Genel Müdürü

İstanbul, 1933

10918

31.8.1978 - 16.1.1981

(16.1.1981'de vefat etmiştir.)

Metin MEKİK

İdari İşler Genel Müdürü

İstanbul, 1932

10922

1987. 30.12.1980 -

İsmet BİRSEL

Uluslararası Ekonomik ve Sosyal İşler Genel Müdürü

İzmir, 1934

11066

11.12.1980 .

31.12.1982 TARİHİ İTİBARIYLA PERSONEL İSİM LİSTESİ

B Ü Y Ü K E L Ç İ L E R

Mehmet BAYDUR	1.11.1961
Vahit HALEFOĞLU	29.6.1962
Osman OLCAY	27.9.1964
İsmail SOYSAL	30.9.1965
Hamit BATU	30.12.1966
Ali BİNKAYA	26.1.1967
Özdemir BENLER	9.4.1967
Pertev SUBAŞI	29.5.1968
İlter TÜRKMEN	28.6.1968
Gündoğdu ÜSTÜN	30.9.1968
Doğan TÜRKMEN	28.1.1969
Nihat DİNÇ	30.7.1969
Özdemir YİĞİT	31.3.1970
Coşkun KIRCA	29.4.1970
Turgut İLKAN	23.9.1970
Nazif CUHRUK	2.10.1970
Şefik FENMEN	28.10.1970
Ercüment YAVUZALP	25.11.1970
Adnan BULAK	26.11.1970
Şükrü ELEKDAĞ	30.11.1970
Asaf İNHAN	30.11.1970
Fahir ALAÇAM	30.11.1970
İsmail Berduk OLGAÇAY	27.11.1971
Ö. Faruk ŞAHİNBAŞ	28.11.1971
Halûk SAYINSOY	29.12.1971
Faik MELEK	31.12.1971
Rahmi GÜMRÜKÇÜOĞLU	31.12.1971
Oktay İŞÇEN	29.1.1972
Sulhi DİŞLİOĞLU	30.4.1972
Ali Suat BİLGE	29.9.1972
Celal ÇALIŞLAR	14.1.1973
Erdem ERNER	26.2.1973
A. Oktay CANKARDEŞ	22.11.1973
Celal AKBAY	10.12.1973
Ahmet Asım AKYAMAÇ	27.1.1974
Hikmet ÖZKAN	17.3.1975
M. Yalçın KURTBAY	5.2.1976
Behçet TÜREMEN	30.4.1976

Necdet TEZEL	20.9.1976
Candemir ÖNHON	28.9.1976
Savlet AKTUĞ	29.9.1976
H. Semih AKBİL	4.10.1976
Nahit ÖZGÜR	4.10.1976
Gündüz TUNÇBİLEK	11.10.1976
Muammer TUNCER	15.10.1976
Ecmel BARUTÇU	29.11.1976
Nurettin KARAKÖYLÜ	20.6.1978
Faruk CELİLOĞLU	22.6.1978
Metin Özdemir KARACA	30.6.1978
Necdet Esat İLGİ	10.7.1978
Nejat H. BALKAN	18.7.1978
Mustafa AŞULA	25.7.1978
İlhan YAŞAR	27.7.1978
A. Güngör ALACA KAPTAN	28.7.1978
Ekrem B. GÖKŞİN	28.7.1978
Hasan ÜNER	29.7.1978
Muammer AKÇER	29.7.1978
Osman BAŞMAN	30.7.1978
M. İlhan BAKAY	31.7.1978
A. Metin SİRMAN	31.7.1978
Behiç HAZAR	2.8.1978
Suphi MERİÇ	4.8.1978
Sadi AKARCALIOĞLU	8.8.1978
Sencer ASENA	9.8.1978
Mustafa AKŞİN	9.8.1978
Aydın YEĞEN	10.8.1978
Tahir ŞENTÜRK	31.8.1978
Halit Erol CELASUN	1.9.1978
Turgut TÜLÜMEN	2.9.1978
A. Selçuk KORKUD	2.9.1978
Cenap Y. KESKİN	6.9.1978
Nejat AYDIN	17.10.1978
Kamran İNAN	19.7.1979
Reşat ARIM	12.8.1979
İnal BATU	21.11.1979
Erdoğan SANALAN	29.11.1979
Metin KUŞTALOĞLU	1.12.1979
Ali Hikmet ALP	9.1.1980
Yıldırım KESKİN	9.1.1980
Nazmi AKIMAN	28.3.1980
İ. Haluk ÖZGÜL	28.6.1980

Erdil AKAY	8.7.1980
Ayhan KAMEL	13.11.1980
Tanşuğ BLEDA	15.12.1980
Nurver NUREŞ	30.1.1981
Hüseyin ÇELEM	26.2.1981
Pulat Y. TACAR	8.3.1981
İldeniz DİVANLIOĞLU	14.3.1981
Sıtkı COŞKUN	29.3.1981
Gündoğdu CAN	30.7.1981
Reha AYTAMAN	1.9.1981
Yüksel SÖYLEMEZ	28.9.1981
Galip BALKAR	1.10.1981
Tevfik ÜNAYDIN	22.10.1981
Bedrettin TUNABAŞ	23.4.1982
Nüzhet KANDEMİR	6.6.1982
Selçuk TOKER	1.9.1982
Taner BAYTOK	1.9.1982
Tanju ÜLGEN	23.9.1982
Filiz DİNÇMEN	24.9.1982
H. Kaya PIRNAR	26.9.1982
Orhan AKA	16.1.1983

Cahit TARAKCI
 Vedat ÖZALP
 Kemal ÖZALP
 Ali AKAN
 Zeynep DÖNMEZ
 Feride DİĞİLLİ
 Leman BAKIRLI
 İsmail DİĞİLLİ
 Feride ÇELİKBAŞ
 Kevser TİBBİLİ
 Dr. Fikret ÖZGÜÇ
 Nihal ÖZGÜÇ
 Dr. İsmail İNİL
 İsmail YALÇAYIN
 İsmail ÖZGÖLLÜOĞLU
 Ayşe YARIN
 Hilmet ZENGİN
 Ali TOKER
 İsmail AYLA
 Mustafa AKMAN
 Mustafa YETKİN

Alptekin ÜNLÜTÜRK
Orhan TÜRELİ
Argun ÇOBAN
Ömer Engin LÜTEM
Barlas ERİKAN
İlhan GÖKBUDAK
Yüksel TAMTEKİN
Orhan AKTÜREL
Onur ÖYMEN
Oral AKGÜN
Taşkın ORAN
İlhan KICIMAN
Kaya G. TOPERİ
Nejat TAYLAN
Salih Zeki KARACA
Yalçın TUĞ
Erdoğan KARASAPAN
Erhan TUNCEL
Teoman SÜRENKÖK
Ertuğrul GÜRBÜZ
Metin MEKİK
Orhan KULİN
Güner ÖZTEK
Aydın TOSUN
Aydoğan TUNCER
Cihat ALPAN
Yüksel GERMEN
Kemal GİRGIN
İsmet BİRSEL
Selçuk TARLAN
Cengiz YAVUZCAN
Halit GÜVENER
Bilgin UNAN
Emin GÜNDÜZ
İrfan SARUHAN
Halil DAĞ
Ergül GÖKÇEN
Ş. Kamil GORAL
T. Fazlı GELEGEN
Bilal ŞİMŞİR
Mesut ORSA
Ali Suat ÇAKIR
Haluk AKMAN

ALPTKIN ÜNLÜTÜRK
ORHAN TÜRELİ
ARGUN ÇOBAN
ÖMER ENGİN LÜTEM
BARLAS ERİKAN
İLHAN GÖKBUDAK
YÜKSEL TAMTEKİN
ORHAN AKTÜREL
ONUR ÖYMEN
ORAL AKGÜN
TAŞKIN ORAN
İLHAN KICIMAN
KAYA G. TOPERİ
NEJAT TAYLAN
SALİH ZEKİ KARACA
YALÇIN TUĞ
ERDOĞAN KARASAPAN
ERHAN TUNCEL
TEOMAN SÜRENKÖK
ERTUĞRUL GÜRBÜZ
METİN MEKİK
ORHAN KULİN
GÜNER ÖZTEK
AYDIN TOSUN
AYDOĞAN TUNCER
CİHAT ALPAN
YÜKSEL GERMEN
KEMAL GİRGIN
İSMET BİRSEL
SELÇUK TARLAN
CENGİZ YAVUZCAN
HALİT GÜVENER
BİLGİN UNAN
EMİN GÜNDÜZ
İRFAN SARUHAN
HALİL DAĞ
ERGÜL GÖKÇEN
Ş. KAMIL GORAL
T. FAZLI GELEGEN
BİLAL ŞİMŞİR
MESUT ORSA
ALİ SUAT ÇAKIR
HALUK AKMAN

2. DERECE MEMURLAR

Şevki ÖZMEN
Cemal OĞUZ
Samim ŞAHİN
Mustafa VARDAR
Zeynel ÇELİK
Üstün DİNÇMEN
S .Erol GÜNÇER
Timuçin ARBAK
Ali ÜSTÜN
Argun ÖZER
Turgut SERDAROĞLU
Erol ALPTEKİN
Hatay SAVAŞÇI
Sönmez KÖKSAL
Ömer AKBEL
Erhan YİĞİTBAŞIOĞLU
Onur GÖKÇE
Erdim TÜZEL
Metin GÖKER
Orhan ERDİVANLI
Ömür ORHUN
Volkan ÇOTUR
Yalçın ORAL
Erhan ÖĞÜT
Ünal MARAŞLI
Erkut ONART
Erdoğan ULUMLU
Sevinç DALYANOĞLU
Gündüz AKTAN
Aykut BERK
Tahsin TARLAN
Mete İNANÇ
Mehmet EZEN
Acar TÜZÜN
Ümit PAMİR
Nazım BELGER
Metin ÖRNEKOL
Necati UTKAN
Doğu GÜRAKAN
Erdoğan ERDÜN
Uluç ÖZÜLKER

Aydan KARAHAN
Ercan VURALHAN
Şefik ONAT
T. Ufuk OKYAYÜZ
Korkmaz HAKTANIR
Tansu OKANDAN
Süha NOYAN
Baki İLKİN
Erkan GEZER
Günaltay ŞİBAY
Argun ÖZPAY
Uğurtan AKINCI
Akın ALPTUNA
Kerem A. ALTAN
Füsun ÇETİNTAŞ
Atilla SUNAY
Ergun ÜLKÜ
Sencar ÖZSOY
Murat BİLHAN
Aydın İDİL
Fügen OK
Sadi ÇALIŞLAR
Uğur ZİYAL
İlhan YİĞİTBAŞIOĞLU
Taylan İZMİRLİ
Niyazi ADALI
Aykut ÇETİRGE
Gözen UNAN
Volkan VURAL
3. DERECE MEMURLAR
Adnan PAYİDAROL
İhsan AKSOY
Ülkü KARATAY
Cahit ÖZCAN
S. Cansen ONARAN
Tugay ÖZÇERİ
Ömer KAYA
Muammer OYAN
Daver DARENDE
Alkım KİREÇTEPE
Daryal BATIBAY
Fikret ÜÇCAN
Ali Engin OBA

Muzaffer ERÖKTEM
Yücel AYASLI
Ali TUYGAN
Şule SOYSAL
Şükrü TUFAN
Aydın ŞAHİNBAŞ
Türkekul KURTTEKİN
Doğan SENCER
Gönül DALYANOĞLU
Sen'bir TÜMAY
Balkan KIZILDELI
Turan MORALI
Cenk DUATEPE
Mümin ALANAT
Suha UMAR
Candan AZER
S. Okyar GÜNDEN
Özcan DAVAZ
Raşit GÜRÜN
Burhan AND
Yavuz ERGÜVEN
Yaman BAŞKUT
Ömer ŞAHİNKAYA
Önder ALAYBEYİ
Numan HAZAR
Gazne SOYSAL
Murat SUNGAR
Faruk LOĞOĞLU
Nazım DUMLU
Fazlı KEŞMİR
Solmaz ÜNAYDIN
Varol ÖZKOÇAK
Erdal GÜROL
M. Kazım GÖRKAY
Kurtuluş TAŞKENT
Ali ARSIN
Müfit ÖZDEŞ
Oktay ÖZÜYE
Hayati SOYSAL
Tufan ALPMAN
Vural ÖKTEM
Ömer ZEYTİNOĞLU
Tuluy TANÇ

Yücel AYASLI
Turan MORALI
Sen'bir TÜMAY
T. Ulun OKYAR
Türkekul KURTTEKİN
Aydın ŞAHİNBAŞ
Doğan SENCER
Gönül DALYANOĞLU
Sen'bir TÜMAY
Balkan KIZILDELI
Turan MORALI
Cenk DUATEPE
Mümin ALANAT
Suha UMAR
Candan AZER
S. Okyar GÜNDEN
Özcan DAVAZ
Raşit GÜRÜN
Burhan AND
Yavuz ERGÜVEN
Yaman BAŞKUT
Ömer ŞAHİNKAYA
Önder ALAYBEYİ
Numan HAZAR
Gazne SOYSAL
Murat SUNGAR
Faruk LOĞOĞLU
Nazım DUMLU
Fazlı KEŞMİR
Solmaz ÜNAYDIN
Varol ÖZKOÇAK
Erdal GÜROL
M. Kazım GÖRKAY
Kurtuluş TAŞKENT
Ali ARSIN
Müfit ÖZDEŞ
Oktay ÖZÜYE
Hayati SOYSAL
Tufan ALPMAN
Vural ÖKTEM
Ömer ZEYTİNOĞLU
Tuluy TANÇ

Mithat BALKAN
Aydemir ERMAN
Ahmet BANGUOĞLU
Yiğit ALPOĞAN
Nuri YILDIRIM
Yavuz AKTAŞ
Reha PARLA
Deniz UZMEN
Kaşif ERYALÇIN
Coşkun ARDA
Hayri BAYKAL
Ayhan DURLU
Ufuk ÖZSANCAK
Erdal TÜMER
Ergül BAKAY
Yurtsev MIHÇIOĞLU
Sanlı TOPÇUOĞLU
Nabi ŞENSOY
Gürsel DEMİROK
Kaya İNAL
Ayşe Esen ÖĞÜT

1. DEĞERLENDİRİMLER
İsmail TUNARAR
Erol ETOĞLU
Hüseyin AKINCI
Nurhan ÖZGEN
Yahya ATAMAN
Alişan KILIÇ
Alişan BALAN
Günay ALTAN
Ahmed ÇÖRKAN
Zeynep NOYAN
Yurdanur ÇETİRCİ
Şenel ÇÖZMEZ
Rıza BÜŞAR
Gök DUMA
Alişan BALAN
Nurhan ÖZGEN
Gürsel DEMİROK
Gök ALTAN
Ahmed AKSES
Ahmed YALÇIN
Yiğit KIRACI
Nurhan ÖZGEN
Erol ÇAKIROĞLU
Gök DUMA
Erol ÇAKIROĞLU
E. Pinar TOPÇUOĞLU
Şenel ÇÖZMEZ
Alişan KILIÇ
Rıza BÜŞAR
Gök DUMA
Nurhan ÖZGEN
Gürsel DEMİROK
Kaya İNAL
Ayşe Esen ÖĞÜT

4. DERECE MEMURLAR

İzzet TUNABAŞ
Erol ETÇİOĞLU
Halil AKINCI
Barlas ÖZENER
Ferhat ATAMAN
Alev KILIÇ
Ateş BALKAN
Güneş ALTAN
Ahmet GÜRKAN
Sumru NOYAN
Yurdanur ÇETİRGE
Sami GÜNER
Rasin BURAK
Cem DUNA
Alev SELAMOĞLU
Burhanettin GÜRSÖZ
Feryal ÖZBİLEN
Can ALTAN
Ahmet AKSES
Ataman YALGIN
Şevki KİRACI
Funda TEZOK
Bilge CANKOREL
Ertuğrul APAKAN
Bülent AKIN
F. Fırat TOPÇUOĞLU
Sina YURTOĞLU
Ali KÖPRÜLÜ
Ramih CANKUR
Işık UZER
Hülya TUNCEL
Çınar ALDEMİR
Türel ÖZKAROL
Nurettin NURKAN
Murat ERSAVCI
Burak GÜRSEL
Erdal GÖLCÜKLÜ
Nihat AKYOL
Ömer ALTUĞ
Umur APAYDIN
Yusuf BULUÇ

İnci SARAÇOĞLU
Cem BAŞMAN
A. Rifat ÖKÇÜN
Uğur ERGUN
Aksel ÜLKER
Alp KARAOSMANOĞLU
Engin YAZICIOĞLU
Asim TEMİZGİL
Oloay BİLGİ
Yetkin ADAYILMAZ
Ercan ÖZER
Osman F. KORUTÜRK
Vefik FENMEN
Selim KARAOSMANOĞLU
Gürsu OKURER
Aydın DURUSOY
Birgen DEVRİMSEL
Okhan ATAKAN
Onur DİNÇ

YAZICIOĞLU
BAŞMAN
ERGUN
ÜLKER
KARAOSMANOĞLU
YAZICIOĞLU
TEMİZGİL
BİLGİ
ADAYILMAZ
ÖZER
KORUTÜRK
FENMEN
KARAOSMANOĞLU
OKURER
DURUSOY
DEVRİMSEL
ATAKAN
DİNÇ
SARAÇOĞLU
BAŞMAN
ÖKÇÜN
ERGUN
ÜLKER
KARAOSMANOĞLU
YAZICIOĞLU
TEMİZGİL
BİLGİ
ADAYILMAZ
ÖZER
KORUTÜRK
FENMEN
KARAOSMANOĞLU
OKURER
DURUSOY
DEVRİMSEL
ATAKAN
DİNÇ

5. DERECE MEMURLAR

Alpaslan YÜCESOY
Hüsnü KURHAN
Engin TÜRKER
Selahattin ALPAR
Duray POLAT
Ahmet ERTAY
Volkan BOZKIR
Veika İNAL
Rıza ERKMENOĞLU
Tahsin BURCUOĞLU
Tomur BAYER
O. Koray TARGAY
Tuncay İNKAYA
Mengü BÜYÜKDAVRAS
Evvet TEZCAN
Murat OĞUZ
M. Haluk TANSUK
H. Naci AKINCI
Cengiz SANAY
Mehmet TAŞER
Kenan TEPEDELEN
Cem ERGİN
Hilâl BAŞKAL
Seçkin ÇETİNELLİ
Ender ARAT
Serpil ULUDOĞAN
Bozkurt ARAN
Necil NEDİMOĞLU
Reşit UMAN
Ahmet DEMİRBAĞ
Orhan ERTUĞRULOĞLU
Ahmet EROZAN
Selim KUNERALP
Kemal GÜR
Çetiner KARAHAN
Deniz BÖLÜKBAŞI
Mehmet AKAT
Atilla UZER
Oğuz ÖZGE
Ali YAKITAL
Doğan AKDUR

Celalettin KART
Ferit ERGİN
Ahmet ACET
İhsan YÜCEL
İlhan ATINÇ
Sevil YURDAKUL
İzzet GÜÇYENER
M. Ali İRTEMÇELİK
Hayati GÜVEN
Sermet ATACANLI
Oya İNKAYA
Ayşe Nur BASKIN
Mehmet Nuri EMRE

6. DEĞERCE MEMURLAR

Engin ANAY
Hüseyin EROL
Yüksel GÜÇLÜ
Mehmet ÖZYEĞİN
Tahir ÖZMER
Tahir ÖZMER
Binnet BALALIN
Ahmet AKARÇAY
Özden ULUKAN
Yaşar PINAR
Önder ALMAN
Mehmet USTAOKULU
Alihan ALKAN
Mehmet ÖZKAYA
Ayşe Nur TIRNÖZ
Ahmet ÜNÜMÜÇ
İhsan SAKARYA
Hüseyin EROL
Tahir YALVAÇ
Özden S. DURAN
Sema HAYDAR
Görsel ERGÖRMEKÇİ
M. İhsan GÖKAY
Yaşar AKHURT
Alihan SÖREN
Özden ÇELİK
Özden PAŞA
Selah KORTUN
Ayşe ÖZDEMİR
Ertan TIRNÖZ

6. DERECE MEMURLAR

Engin ANSAY
Bilge EROL
Yücel GÜÇLÜ
Mehmet ÖZYILDIZ
Tanju SÜMER
Ferit ÜLKER
Sinan BALKIR
Ahmet AKARÇAY
Osman ULUKAN
Yaşar PINAR
Önder ALPMAN
Nursel USTAOĞLU
Akın ALGAN
Nezihi ÖZKAYA
Ayşe Nur TEKİNÖZ
Ahmet ÜZÜMCÜ
İhsan SAKARYA
Hayri EROL
Tarık YALVAÇ
Osman S. DURAK
Sina BAYDUR
Gökberk ERGENEKON
M. Bülent GÖKAY
Yahya AKKURT
Alphan ŞÖLEN
Oğuz ÇELİKKOL
Osman PAKSÜT
Selah KORUTÜRK
Ateş ÖKTEM
Ertan TEZGÖR

8. DERECE MEMURLAR

Bilgin ATALA
Özer AYDAN
Sadık TOPRAK
Mehmet ÇINAR
Menter ŞAHİNLER
Hüner TUNCER
Vefahan OCAK
Rafet AKGÜNAY
Şanıvar KIZILDELI
Zergün TANYAR
H. Servet ÖKTEM
Turan AKIN
Hasan GÖĞÜŞ
Ömür ŞÖLENDİL
Dicle KOPUZ
Y. Kaya ERENŞOY
Derya KANBAY
Haydar BERK
Berki DİBEK
Taner SEBEN
Haşmet SİNAV
Haluk SİPAHIOĞLU
Oğuz DEMİRALP
A. Ünal ÇEVİKÖZ
Taner KARAKAŞ
Nejat AKÇAL
Naci SARIBAŞ
Necip EGÜZ
Haldun OTMAN
E. Ahmet ENÇ
Hüseyin DİRİÖZ
Deniz KILIÇER
H. Hayret YALAV
Fuat TANLAY
Cemil KARAMAN
Osman ÇETİNTAŞ
İ. Tayfur ÖZ
Beyza SU
Şakir FAKILI
Uğur DOĞAN
Kültigin POLAT

Tacan İLDEM
Kemal ASYA
Haydar GÜNVER
Ahmet N. ALPMAN
Aydın NURHAN
Aydın EVİRGEN
Akın ÖZÇER
Mehmet GÜCÜK
Birnur FERTEKLİGİL
Şenay EGÜZ
Cem ÇETİN
Günsel GÖKTAN
Erdoğan Ş. İŞCAN
Metin YOLBAZ
Ethem TOKDEMİR
Nihat ERŞEN
Hakan OKÇAL
Süphan ERKULA
Bülent TULUN
Selim YENEL
Ferhan ERKMENOĞLU
Berrin TULUN
Reyhan AYGEN
Ayşe ASYA
Halit ÇEVİK
Nihal TOPÇU
Altay CENGİZER
Sertaç SÖNMEZAY
H. Pınar IŞIK
Fevzi USLUBAŞ

1. FERİDİ MEMURLAR
Erol ATAĞA
Göktay AYDIN
Seda KIZIL
Mehmet ÇINAR
Mehmet ŞAHİNLER
Yunus YUNUS
Yedem ÖZAR
Sibel AKOĞLU
Sema KIZIL
Zeynep TANYAR
E. Savaş ÖZTİM
Tunc AKIN
Hakan GÜÇÜS
Ömer ŞENKİ
Özge KOPUZ
Y. Nafiz ERGÖZ
Zeynep KANARYA
Zeynep ERK
Sibel DİNK
Tunc SEZER
Hüseyin ŞIRAZ
Sibel ŞİRAHOĞLU
Özge DEMİRALP
E. İzzet ÇEVİCİ
Zeynep KARABAŞ
Sibel AKÇAL
Sibel SARIBAŞ
Sibel KÖZ
Hüseyin OTMAN
E. Ahmet ERG
Hüseyin DİNK
Zeynep KILINÇ
H. Nafiz YALAZ
Sibel TANYAR
Gülşen ERAMAN
Gülşen ÇELİKTAŞ
E. Tanyar ÖZ
Sibel SU
Sibel TANYAR
Gülşen BOĞAN
Hüseyin POLAT

9. DERECE MEMURLAR

Feyha ENÇ
Fatih CEYLAN
Şafak GÖKTÜRK
Ali Rıza ÇOLAK
İrfan ACAR
Adnan BAŞAĞA
Akif AYHAN
Ahmet YÜCEL
Ahmet ARDA
Aykut SEZGİN
Ali SAVUT
Suna ILICAK
H. Gürcan TÜRKOĞLU
Selda SAĞIROĞLU
Hakkı AKİL
A. Bülent MERİÇ
Haluk ILICAK
Reha KESKİNTEPE
Kaya TÜRKMEN
H. Can SOYSAL
Tunç ÜGDÜL
Deniz ÖZMEN
A. Naci KORU
Oğuz ATEŞ
Vakur GÖKDENİZLER
Mithat RENDE
D. Ersin ERÇİN
Mehmet Kadir GÜRBÜZ
Aydın Adnan SEZGİN
Yaman VERAL
Mehmet Ömer TARKAN
H. Aslıgül İSLİMYELİ
H. Haluk GÜRGÜNEŞ
Mehmet DÖNMEZ
M. Ömür AKENGİN
Hüseyin Avni KARSLIOĞLU
Recep PEKER
Uğur ARINER
İsmail Bahadır KALELİ
Hamit ŞÜKRÜ APAYDIN
Ahmet Melih ULUEREN

Murat ADALI
Levent Murat BURHAN
Halit Gürol SÖKMENSÜER
Feridun Hadi SİNİRLİOĞLU
Mehmet F. MENĞİ
Namık TAN
Ömer Ahmet BAŞARAN

HAZINELERİN İZİNİ
YARIN
GÜZEL
MURAT
SÖKMENSÜER
BURHAN
ADALI
SİNİRLİOĞLU
MENĞİ
TAN
BAŞARAN
SÖKMENSÜER
BURHAN
ADALI
SİNİRLİOĞLU
MENĞİ
TAN
BAŞARAN
SÖKMENSÜER
BURHAN
ADALI
SİNİRLİOĞLU
MENĞİ
TAN
BAŞARAN

6.

DIŞIŞLERİ BAKANLIĞI MERKEZ TEŞKİLATI

2 Eylül 1976 tarihli ve Sicil : 100004/6256
sayılı Olur Belgesi ile kurulan Bakanlık
Merkez Teşkilatı

Genel Sekreter

Akademi

Denetleme Kurulu

Genel Sekreter Siyasi İŞler Yardımcılığı

İkili Siyasi İŞler Genel Müdürlüğü

Çok Tarafli Siyasi İlişkiler Genel Müdürlüğü

Kıbrıs-Yunanistan İŞleri Genel Müdürlüğü

Araştırma ve Siyaset Planlama Genel Müdürlüğü

Genel Sekreter İktisadi İŞler Yardımcılığı

İkili Ekonomik İŞler Genel Müdürlüğü

Uluslararası Ekonomik ve Sosyal İŞler Genel Müdürlüğü

Genel Sekreter İdari İŞler Yardımcılığı

Personel Genel Müdürlüğü

İdari İŞler Genel Müdürlüğü

Genel Sekreter Kùltür ve Enformasyon İŞleri Yardımcılığı

Kùltür İŞleri Genel Müdürlüğü

Enformasyon Genel Müdürlüğü

Konsolosluk Genel Müdürlüğü

Emlak İŞleri Genel Müdürlüğü

MüŐtterek Güvenlik İŞleri Genel Müdürlüğü

Protokol Genel Müdürlüğü

7. Antlaşma ve Anlaşmalar

(Tarih, ilgili devlet, mahal, anlaşmanın ismi)

Kısaltmalar

Uygun Bulma Kanunu : **UBK** (Kanun No.), yayın tarihi

Bakanlar Kurulu Onayı : **BKK** (Karar No.), karar tarihi

Metnin yayınlandığı Resmi Gazete : **RG** (Sıfayı), tarih

Onay Safhasında : **OS**

4.1.1981 İsviçre, Bern,
«1969 Sosyal Güvenlik Sözleşmesine Ek 25.5.1979 tarihli Sözleşme»nin
onaylanması

BKK 8/1895, 11.11.1980

RG 17210, 4.1.1981

5.1.1981 Irak, Ankara,
«Uluslararası Karayolu Taşımacılığına Dair 18.10.1980 tarihli An-
laşma»nin onaylanması

BKK 8/1980, 25.11.1980

RG 17211, 5.1.1981

9.1.1981 Belçika, Brüksel,
«Sosyal Güvenlik Hakkındaki Genel Sözleşmenin Revizyonu ile il-
gili 4.7.1980 tarihli Sözleşme»nin onaylanması

BKK 8/1893, 11.11.1980

RG 17215, 9.1.1981

9.1.1981 S.S.C.B., Moskova,
«Ekonomik İşbirliği Karma Komisyonu 5. Dönem Protokolü»

BKK 8/2349, 4.2.1981

RG 17295, 30.3.1981

13.1.1981 Pakistan, Ankara,
«Turizm İşbirliği Anlaşması»

BKK 8/2511, 21.2.1981

RG 17307, 11.4.1981

15.1.1981 Romanya, Ankara,
«Karma Ekonomik Komisyon Protokolü»

BKK 8/2472, 21.2.1981

RG 17285, 20.3.1981

16.1.1981 UNFDAC, Viyana,
«Haşhaş Ekiminin ve Uyuşturucu Madde Kaçakçılığının Kontrolun-
da Kullanılmak üzere Araç ve Gereç Yardımı Anlaşması»

BKK 8/2440, 21.2.1981

RG 17302, 6.4.1981

20.1.1981 S.S.C.B., Moskova,
«Karadeniz'de Kıta Sahaneliği Sınırlandırması Hakkındaki 23.6.1978
tarihli Anlaşma»nin onaylanması

UBK 2355, 8.12.1980

BKK 8/2159, 30.12.1980

RG 17226, 20.1.1981

21.1.1981

«Uluslararası Enerji Programı Anlaşması, 18.11.1974, Paris»nin onaylanması

UBK 2375, 21.1.1981

BKK 8/2495, 5.3.1981

RG 17308, 12.4.1981

24.1.1981

«Tedhişçiliğin Önlenmesine Dair Avrupa Sözleşmesi, 27.1.1977, Strazburg»nin onaylanması

UBK 2327, 27.10.1980

BKK 8/2487, 24.1.1981

RG 17291, 26.3.1981

26.1.1981 UNESCO,

«Kültür Varlıklarının Kanunsuz İthal, İhraç ve Mülkiyet Transferinin Önlenmesi ve Yasaklanması için Alınacak Tedbirlerle ilgili 1970 Sözleşmesi»nin onaylanması

UBK 2256, 25.12.1979

BKK 8/1768, 31.10.1980

RG 17232, 26.1.1981

27.1.1981

«Göçmen İşçinin Hukuki Statüsü Hakkında Avrupa Sözleşmesi, 24.11.1977, Strazburg»nin onaylanması

UBK 2257, 25.12.1979

BKK8/2006, 25.11.1980

RG 17233, 27.1.1981

29.1.1981 İsveç, Stokholm,

«Sosyal Güvenlik Sözleşmesinin Tatbikatı ile ilgili 1978 tarihli İdari Anlaşma»nin onaylanması

BKK 8/1927, 12.11.1980

RG 17235, 29.1.1981

1.2.1981 A.B.D., Ankara (29.3.1980)

«Kuzey Atlantik Andlaşmasının II. ve III. Maddelerine uygun olarak Savunma ve Ekonomi Alanında İşbirliğinde Bulunulmasına Dair Anlaşma»

«Savunma Desteği Alanında 1 Numaralı Tamamlayıcı Anlaşma»

«Savunma Sanayii İşbirliği Konusunda 2 Numaralı Tamamlayıcı Anlaşma ve Eki»

- «Tesisler Konusunda 3 Numaralı Tamamlayıcı Anlaşma ile Uygulama Anlaşmaları»nın onaylanması
BKK 8/1951, 18.11.1980
RG 17238, 1.2.1981
- 3.2.1981 İsveç, Stokholm (30.6.1978)
«Sosyal Güvenlik Sözleşmesi ve Eki Protokol»ün onaylanması
BKK 8/1915, 12.11.1980
RG 17240, 3.2.1981
- 11.2.1981 Libya, Ankara,
«14.12.1980 tarihli Karma Ekonomik Komisyon 6. Dönem Protokolü'nün onaylanması
BKK 8/2238, 14.1.1981
RG 17248, 11.2.1981
- 13.2.1981 Romanya, Ankara,
«Karma Ekonomik Komisyon 6. Dönem Protokolü ve Eki Listeler»in onaylanması
BKK 8/2287, 16.1.1981
RG 17250, 13.2.1981
- 5.3.1981 Romanya, Ankara,
«Deniz Ulaştırması Anlaşması»
BKK 8/2706, 10.4.1981
RG 17331, 5.5.1981
- 9.3.1981 Bangladeş, Dakka,
«Kültür Anlaşması»
UBK 2635, 16.3.1982
- 10.3.1981 Bangladeş, Dakka,
«Askeri Eğitim ve Öğretim İşbirliği Anlaşması»
UBK 2636, 16.3.1982
- 10.3.1981 Libya, Trablus,
«Görüşme Tutanağı»
BKK 8/2655, 27.3.1981
RG 17331, 5.5.1981
- 27.3.1981 Yunanistan, Ankara (7 Aralık 1971)
1. «Trakya Hududunun İşaretlenmesi Hakkında Ana Protokol»
UBK 2220, 29.3.1979
BKK 8/2622, 27.3.1981
RG 17340, 14.5.1981

2. «Trakya'da Meriç Nehrinin Denize Döküldüğü Bölgede Hudut Olaylarının Önlenmesi ve Halli Hakkında Anlaşma»
3. Trakya Hududunda ve Meriç Nehrinin Denize Döküldüğü Bölgede Hudut İşaretlerinin Muhafazası, Kontrolü, Bakımı, Onarımı, İhyası Hakkında Protokol»
UBK 2491, 10.7.1981
BKK 8/3567, 31.8.1981
RG 17504, 4.11.1981
- 2.4.1981 Hollanda, Ankara (4.9.1980)
«1966 Sosyal Güvenlik Sözleşmesinin Tadilini Amaçlayan Anlaşma»
BKK 8/2422, 20.2.1981
RG 17298, 2.4.1981
- 10.4.1981 Ürdün, Ankara (17.6.1980)
«Ticaret Anlaşması ve Ticaret Protokolü»
BKK 8/2441, 21.2.1981
RG 17306, 10.4.1981
- 29.4.1981 UNFDAC, Viyana,
«Kaçakçılık Yolları Üzerindeki 21 İlin Haberleşme Şebekesinin Güçlendirilmesini Teminen 5 Yıl İçinde Jandarma Genel Komutanlığına Malzeme Yardımı Proje Anlaşması»
BKK 8/3388, 7.8.1981
- 16.5.1981 İslam Konferansı Örgütü, Cidde
«İslam Ülkeleri İstatistik, Ekonomik ve Sosyal Araştırma ve Eğitim Merkezinin Ankara'da Kurulması Hakkında Anlaşma»
UBK 2656, 20.4.1982
BKK 8/4728, 3.5.1982
RG 17752, 12.7.1982
- «İslam Tarihi, Sanatı ve Kültürü Araştırma Merkezinin İstanbul'da Kurulması Hakkında Anlaşma»
UBK 2657, 20.4.1982
BKK 8/4809, 25.5.1982
RG 17772, 4.8.1982
- 18.5.1981 Çin Halk Cumhuriyeti, Pekin,
«Ticaret Protokolü»
BKK 8/3300, 3.7.1981
RG 17420, 6.8.1981
- 27.5.1981 UNCTAD, «1979 Uluslararası Tabii Kauçuk Anlaşması»nın onaylanması
BKK 8/3060, 27.5.1981
RG 17475, 1.10.1981

- 29.5.1981 Bulgaristan, Ankara,
«Karma Komite 6. Dönem Toplantısı Protokolü»
BKK 8/3453, 14.8.1981
RG 17467, 23.9.1981
- 1.6.1981 F. Almanya, Ankara,
«İş Mahkemelerinde Tercüman ve Mütercim Masraflarının Karşılıklı olarak Ödenmemesine ait Anlaşma»
BKK/3186, 16.6.1981
RG 17419, 5.8.1981
- 4.6.1981 Mısır, Kahire,
«Türk Mal, Hak ve Menfaatlerinin Tazminine ilişkin Anlaşma» ile Ekleri
UBK 2637, 16.3.1982
BKK 8/4706, 3.5.1982
RG 17733, 22.6.1982
- 6.6.1981 Tunus, Ankara,
«Ekonomik Görüşmeler Tutanağı»
BKK 8/3412, 7.8.1981
RG 17503, 3.11.1981
- 9.6.1981 A.B.D., Ankara,
«1955 tarihli Türkiye-ABD İkili Nükleer İşbirliği Anlaşmasının yerine Yeni bir Anlaşma Akdine kadar mektup teatisi suretiyle akdedilen Düzenleme»
BKK 3514, 19.8.1981
RG 17469, 25.9.1981
- 10.6.1981 Macaristan, Budapeşte,
«Ceza İşlerinde Karşılıklı Adli Yardım ve Suçluların Geri Verilmesi Sözleşmesi»
UBK 2650, 30.3.1982
BKK 8/4766, 18.5.1982
RG 17773, 5.8.1982
- 11.6.1981 Cezayir, Cezayir,
«Karma Komisyon 1. Dönem Tutanağı»
BKK 8/3635, 14.9.1981
RG 17496, 26.10.1981
- 12.6.1981 «Akdeniz'in Kirlenmeye Karşı Korunması Sözleşmesi»
(16 Şubat 1976, Barselona) nin onaylanması
UBK 2328, 31.10.1980
BKK 8/2067, 7.12.1980
RG 17368, 12.6.1981

- 15.6.1981 Suriye, Ankara,
«Suçluların Geri Verilmesi ve Ceza İşlerinde Karşılıklı Adli Yardım
Sözleşmesi»
UBK 2710, 24.11.1982
- 23.6.1981 Pakistan, Ankara,
«Hukuki ve Ticari Konularda Adli Yardımlaşma Sözleşmesi»
UBK 2648, 30.3.1982
BKK 8/4765, 18.5.1982
RG 17768, 31.7.1982
- 30.6.1981 «1971 Psicotrop Maddeler Sözleşmesi»nin onaylanması ve
yürürlüğe konulması
BKK 8/2143, 30.12.1980
RG 17272, 7.3.1981
- 30.6.1981 Çekoslovakya, Prag,
«Turizm İşbirliği Anlaşması»
BKK 8/3430, 7.8.1981
RG 17479, 5.10.1981
- 30.6.1981 Uluslararası Atom Enerjisi Ajansı, Viyana,
«Nükleer Silahların Yayılmasının Önlenmesi Andlaşmasına İlişkin
Olarak Güvenlik Denetimi Uygulamasına Dair Anlaşma»
BKK 8/3527, 20.8.1981
RG 17490, 20.10.1981
- 30.6.1981 «Uluslararası Atom Enerjisi Ajansı, Türkiye Cumhuriyeti
ve ABD Hükümeti Arasında Üçlü Güvenlik Denetiminin Uygulan-
ması Hususundaki Anlaşmayı Uzatan Protokol»
BKK 8/3515, 19.8.1981
RG 17469, 25.9.1981
- 30.6.1981 Çekoslovakya, Prag,
«Uluslararası Karayolu Taşımacılığı Anlaşması»
BKK 8/3595, 31.8.1981
RG 17633, 14.3.1982
- 3.7.1981 Yugoslavya, Belgrad,
«Ekonomik İşbirliği Karma Komisyon 4. Toplantısı Protokolü»
BKK 8/3445, 14.8.1981
RG 17463, 19.9.1981
- 10.7.1981 Federal Almanya,
«Yasadışı Uyuşturucu Madde Ticareti ve Nakliyatı ile Mücadelede
Yardım ve İşbirliği Sağlanmasına İlişkin Anlaşma»
BKK 8/3411, 7.8.1981
RG 17471, 27.9.1981

- 10.7.1981 Malezya, Ankara,
«Kültür Anlaşması, 13.2.1977»
UBK 2492, 10.7.1981
BKK 8/3956, 3.12.1981
- 11.7.1981 «Diplomasi Ajanları da Dahil Olmak Üzere Uluslararası Korunan Kişilere Karşı İşlenen Suçların Önlenmesi ve Cezalandırılması Sözleşmesi»ne, Türkiye bakımından 11.7.1981'de yürürlüğe girecek şekilde katılmamız
UBK 2324, 21.1.1981
BKK 8/2560, 18.3.1981
RG 17327, 1.5.1981
RG 17409, 23.7.1982
- 27.7.1981 ABD, Ankara,
«Uyuşturucu Madde Kaçakçılığı ile Mücadele için Yardım Protokolü»
BKK 8/3500, 19.8.1981
- 12.8.1981 Irak, Ankara,
«Türkiye ile Irak Arasındaki Hudutların Yeniden İşaretlenmesine Dair Protokol»
UBK 2545, 22.10.1981
BKK 8/4402, 3.3.1982
RG 17680, 30.4.1982
- 12.8.1981 Irak, Ankara,
— Karma Komisyon 2. Dönem Tutanakları
— Ulaştırma Konusuna Dair Tutanak
— Teknik ve Bilimsel İşbirliği Programı
— Kültürel ve Bilimsel Mübadele Programı
BKK 8/3673, 24.9.1981
RG 17555, 25.12.1981
- 21.8.1981 Bulgaristan, İstanbul,
«Turizm Karma Komisyonu 11. Dönem Protokolü»
BKK 8/3701, 30.9.1981
RG 17542, 12.11.1981
- 13.9.1981 B.M. Gıda ve Tarım Teşkilatı, Roma
«Türkiye'de Bir FAO Temsilciliği Kurulması Hakkında Anlaşma»
BKK 8/4300, 15.2.1982
RG 17636, 17.3.1982
- 15.9.1981 F. Almanya, Bonn,
«Mali İşbirliği Anlaşması»
BKK 8/3708, 2.10.1981
RG 17481, 7.10.1981

- 28.9.1981 Tunus, Ankara,
«Turizm Alanında İşbirliğine İlişkin Anlaşma Protokolü»
BKK 8/3834, 6.11.1981
RG 17546, 16.11.1981
- 29.9.1981 İtalya, Ankara,
«Deniz ve Hava Taşımacılığında Sağlanan Gelirlerin Çifte Vergi-
lendirilmesini Önleme Anlaşması»
BKK 8/4204, 26.1.1982
RG 17697, 17.5.1982
- 29.9.1981 Tunus, Ankara
— Karma Komisyon 7. Dönem Tutanağı
— Uzun Dönemli İktisadi, Sınai ve Teknik İşbirliği Anlaşması
— 17.7.1967 Tarihli Ticaret Anlaşmasına Ek Protokol
BKK 8/4301, 15.2.1982
RG 17676, 26.4.1982
- 9.10.1981 «Balkan Ülkeleri Resmî Turizm Kuruluşları Konferansı
Protokolü»
BKK 8/4014, 21.12.1981
RG 17584, 24.1.1982
- 16.10.1981 OPEC Uluslararası Kalkınma Fonu, Viyana
«Kredi Anlaşması»
BKK 8/3924, 2.12.1981
RG 17547, 17.12.1981
- 6.11.1981 Sierra Leone, Ankara.
«Kültür Anlaşması, 14.8.1979»
BKK 8/3807, 6.11.1981
RG 17544, 14.11.1981
- 6.11.1981 Nijerya, Ankara,
«Kültür Anlaşması, 21.10.1976»
BKK 8/3797, 6.11.1981
RG 17541, 11.12.1981
- 12.11.1981 İtalya, Ankara, «Malî Anlaşma»
BKK 8/3989, 8.12.1981
RG 17576, 16.1.1982
- 13.11.1981 Kore, Ankara,
«Ticaretin Geliştirilmesi Karma Komitesi 1. Dönem Toplantısı Pro-
tokolü»
BKK 8/4015, 21.12.1981
RG 17580, 20.1.1982

- 19.11.1981 Libya, Trablus,
«Karma Ekonomik Komisyon 7. Dönem Protokolü»
«Libya-Türk Mühendislik ve Müşavirlik Hizmetleri Şirketi Ana Sözleşmesi»
BKK 8/4195, 15.1.1982
RG 17606, 15.2.1982
- 21.11.1981 ABD, Ankara,
«Yardım Anlaşması»
BKK 8/4043, 23.12.1981
RG 17581, 21.1.1982
- 23.11.1981 Pakistan, İslamabad,
«Ceza İşlerinde Karşılıklı Yardımlaşma Sözleşmesi»
UBK 2663, 24.4.1982
- 4.12.1981 F. Almanya, Ankara,
«Kredi Anlaşması»
BKK 8/4039, 21.12.1981
RG 17576, 16.1.1982
- 4.12.1981 Macaristan, Ankara,
«Ekonomik İşbirliği ve Ticaret Karma Komiteleri 4. Dönem Toplantıları Protokolü»
BKK 8/4231, 27.1.1982
RG 17613, 22.2.1982
- 10.12.1981 NATO, Brüksel,
«İspanya'nın Kuzey Atlantik Andlaşmasına Girişine Dair Protokol»
UBK 2669, 11.5.1982
- 12.12.1981 Romanya, Bükreş,
«Karma Ekonomik Komisyon 8. Dönem Protokolü»
BKK 8/4125, 29.12.1981
RG 17599, 8.2.1982
- 19.12.1981 Çin Halk Cumhuriyeti, Pekin,
«Ekonomik, Sınai ve Teknik İşbirliği Anlaşması»
BKK 8/4224, 25.1.1982
RG 17607, 16.2.1982
- 21.12.1981 BM Sınai Kalkınma Örgütü (UNIDO) nun İhtisas Teşekülüne Dönüştürülmesi amacıyla Hükümetimiz adına 8 Nisan 1979 tarihinde imzalanan «UNIDO Anayasası»nın onaylanması
BKK 8/4079, 21.12.1981
RG 17589, 29.1.1982
- 26.12.1981 Arnavutluk, Ankara,
«1982 Yılında Yapılacak Mal Mübadelelerine İlişkin Ticaret Protokolü»
BKK 8/4361, 11.2.1982
RG 17653, 3.4.1982

T.C.
DIŞIŞLERİ BAKANLIĞI
KÜTÜPHANESİ

+